

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	PP	Behandeld	R.G.C. van Enkevort
Ons kenmerk	DOC-00176203	Telefoon	+31 6 46 38 22 33
Uw kenmerk	-	Maastricht	14 september 2021
Bijlage(n)	1	Verzonden	14 september 2021

Onderwerp

Eerste Voortgangsrapportage Sociale Agenda 2020-2023

Geachte Staten,

Hierbij bieden wij u de eerste voortgangsrapportage Sociale Agenda 2020-2023 aan

Op 7 februari 2020 is het Uitvoeringskader Sociale Agenda 2020-2023 door uw Staten vastgesteld. Tijdens de behandeling van dit kader is motie 2547 “2e Gewijzigd Jetten c.s. inzake Uitvoering is plan waard” aangenomen. Deze motie verzoekt “om gezamenlijk de criteria op te stellen van de rapportage Sociale Agenda Limburg en de rapportage jaarlijks aan de commissie CS informierend voor te leggen”. In navolging van deze motie is op 26 oktober 2020 een informatiebijeenkomst georganiseerd voor uw Staten om gezamenlijk de criteria op te stellen van de rapportage Sociale Agenda Limburg. In deze bijeenkomst is toegezegd om u een blauwdruk van de Voortgangsrapportage Sociale Agenda te doen toekomen om op basis hiervan te bekijken of de ingezette lijn voor rapportage de gewenste onderdelen bevat. Deze blauwdruk was voorzien voor behandeling in de Statencommissie CS in mei 2021. Die mogelijkheid is komen te vervallen door de politiek-bestuurlijke situatie op dat moment. Omdat we u z.s.m. inhoudelijk willen meenemen ligt nu een volwaardige eerste Voortgangsrapportage voor.

In de voortgangsrapportage komen wij terug op de volgende moties, toezeggingen en een amendement:

- Gewijzigd Amendement 52 Nederlandse Taal en Armoede;
- Motie 2547 2e Gewijzigd Jetten c.s. inzake Uitvoering is plan waard;
- (afgedane) Motie 2548 Absil c.s. inzake Eenzaamheid bij kwetsbare senioren;
- Motie 2545 Gewijzigd Fischer-Otten c.s. inzake Seniorenbeleid Limburg 2020-2024;
- Motie 2719 Jetten c.s. inzake Steun kwetsbare kinderen;
- Toezegging 8562 inzake Vie (Center Court Kerkrade);

- Toezegging 8580 inzake welzijnsrapportage

Toezegging 8580 beschouwen we hiermee als afgedaan (zie ook GS brief 7 april 2020, kenmerk: 2020/14390).

Op dit moment loopt tevens het aanvullend onderzoek in opdracht van de Controlecommissie naar de Sociale Agenda. De resultaten van dit onderzoek worden, waar van toepassing, meegenomen in het vervolg van de Sociale Agenda.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Informerend stuk

1. Onderwerp

Eerste Voortgangsrapportage Sociale Agenda 2020-2023

2. Inleiding/aanleiding incl. beoogd resultaat

Op 7 februari 2020 is het Uitvoeringskader Sociale Agenda 2020-2023 door uw Staten vastgesteld. Met vaststelling van dit Uitvoeringskader is afgesproken om de voortgang 1 keer per jaar via een voortgangsrapportage aan PS te laten toekomen. Deze voortgangsrapportage ligt nu voor. We rapporteren op de stand van zaken ten aanzien van de voortgang, inhoudelijke toelichting en financiën. Daarbij hebben we speciale aandacht voor de genoemde 'beoogde resultaten' (wapenfeiten) van het Uitvoeringskader zoals per programmaliijn geformuleerd (drie per lijn).

Tijdens de behandeling van dit kader is motie 2547 "2e Gewijzigd Jetten cs inzake Uitvoering is plan waard" aangenomen. Deze motie verzoekt "om gezamenlijk de criteria op te stellen van de rapportage Sociale Agenda Limburg en de rapportage jaarlijks aan de commissie CS informierend voor te leggen".

In navolging van deze motie is op 26 oktober 2020 een informatiebijeenkomst georganiseerd voor uw Staten om gezamenlijk de criteria op te stellen van de rapportage Sociale Agenda Limburg. In deze bijeenkomst is toegezegd om u een blauwdruk van de Voortgangsrapportage Sociale Agenda te doen toekomen om op basis hiervan te bekijken of de ingezette lijn voor rapportage de gewenste onderdelen bevat. Deze blauwdruk was voorzien voor behandeling in de Statencommissie CS in mei 2021. Die mogelijkheid is komen te vervallen door de politiek-bestuurlijke situatie op dat moment. Omdat we u z.s.m. inhoudelijk willen meenemen ligt nu een volwaardige eerste Voortgangsrapportage voor.

Op dit moment loopt tevens het aanvullend onderzoek in opdracht van de Controlecommissie naar de Sociale Agenda. De resultaten van dit onderzoek worden, waar van toepassing, meegenomen in het vervolg van de Sociale Agenda.

3. Bevoegdheid

Autonome bevoegdheid

4. Risico's

n.v.t.

5. Periodieke informatie/sturingsinformatie

X Via Jaarstukken en Begroting

- Paragraaf Projecten
- Paragraaf Financieringen
- Paragraaf Verbonden Partijen
- Paragraaf Bedrijfsvoering
- Programmaverantwoording

Voortgangsrapportages Regeling Grote Projecten

6. Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten

Het programma Sociale Agenda maakt onderdeel uit van hoofdstuk 2.1.1. Sociale Agenda en Zorg van de Programmabegroting 2021.

Met de vaststelling van het Uitvoeringskader Sociale Agenda is €19.075.000 van de beleidsintensiveringsmiddelen beschikbaar gekomen voor de uitvoering. Met de vaststelling van de eerste Afwijkingenrapportage 2021 is €175.000 beschikbaar gesteld voor toegankelijkheid in de zorg. Er resteert nog €2.867.015. Een nadere toelichting is te vinden in hoofdstuk 4 van de Voortgangsrapportage.

7. Meegezonden bijlagen

Eerste Voortgangsrapportage Sociale Agenda

Eerste voortgangsrapportage juli 2021

Sociale Agenda

www.limburg.nl

provincie limburg

Peildatum 1 juli 2021

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Programmalijnen	4
2.1.	Opgroeien en ontplooiën.....	5
2.2.	Kans op ontwikkeling en werk.....	9
2.3.	Vitaal meedoen	15
2.4.	Vitale gemeenschappen	22
3.	Sociale basisinfrastructuur	28
4.	Financiën en Risico's	32
5.	Kennisdeling	33

1. Inleiding

Op 7 februari 2020 is het Uitvoeringskader Sociale Agenda 2020-2023 door uw Staten vastgesteld. Tijdens de behandeling van dit kader is motie 2547 “2e Gewijzigd Jetten cs inzake Uitvoering is plan waard” aangenomen. Deze motie verzoekt “om gezamenlijk de criteria op te stellen van de rapportage Sociale Agenda Limburg en de rapportage jaarlijks aan de commissie CS informerend voor te leggen”. In navolging van deze motie is op 26 oktober 2020 een informatiebijeenkomst georganiseerd voor uw Staten om gezamenlijk de criteria op te stellen van de rapportage Sociale Agenda Limburg. In deze bijeenkomst is toegezegd om u een blauwdruk van de Voortgangsrapportage Sociale Agenda te doen toekomen om op basis hiervan te bekijken of de ingezette lijn voor rapportage de gewenste onderdelen bevat. Deze blauwdruk was voorzien voor behandeling in de Statencommissie CS in mei 2021. Die mogelijkheid is komen te vervallen door de politiek-bestuurlijke situatie op dat moment. Omdat we u z.s.m. inhoudelijk willen meenemen ligt nu een volwaardige eerste Voortgangsrapportage voor.

De Voortgangsrapportage Sociale Agenda rapporteert op de stand van zaken ten aanzien van de voortgang, inhoudelijke toelichting en financiën van het Uitvoeringskader Sociale Agenda. Daarbij hebben we speciale aandacht voor de genoemde ‘beoogde resultaten’, de zgn. wapenfeiten, van het Uitvoeringskader zoals per programmaliijn geformuleerd (drie per lijn).

Bovenop deze Voortgangsrapportage zal er in 2022 ook een effectmeting gaan plaatsvinden. Deze heeft als doel te bepalen hoe de resultaten en effecten van het programma zich verhouden tot de gestelde ambitie. Dit leidt tot een ontwikkelperspectief voor de Sociale Agenda. De meting zal zich, gelijk aan de effectmeting van 2018, op de volgende vijf indicatoren concentreren: (arbeids)participatie, onderwijs, gezondheid, opvoeding en sociaal kapitaal. Met deze voortgangsrapportage en de effectmeting geven we invulling aan toezegging 8580 inzake welzijnsrapportage.

2. Programmalijnen

Zoals gepresenteerd in het Uitvoeringskader Sociale Agenda zijn er vier programmalijnen, visueel afgebeeld zoals hieronder. Voor de uitvoering van ons kader steunen wij mede op onze sociale basisinfrastructuur.

In de volgende subhoofdstukken is per programmalijn de voortgang inhoudelijk te zien. In de schematische voortgang (A) worden de verschillende acties per programmalijn benoemd. Hierin zijn tevens de beoogde resultaten/waarden per programmalijn terug te vinden. De voortgang onder A wordt aangegeven door middel van kleuren. De kleuren in de onderstaande schema's van de voortgang betekenen het volgende:

- Groen = Resultaat/actie is gerealiseerd met geformaliseerde ondersteuning vanuit de Sociale Agenda en wordt conform uitgevoerd om te komen tot gewenste resultaat.
- Blauw = Resultaat/actie loopt conform planning om te komen tot geformaliseerde ondersteuning vanuit de Sociale Agenda
- Oranje = Resultaat/actie loopt, echter verdient op momenten een extra inspanning, om te komen tot geformaliseerde ondersteuning vanuit de Sociale Agenda
- Rood = Resultaat/actie loopt niet conform planning en vereist nadrukkelijke (bestuurlijke) inspanning of resultaat wordt niet gehaald

Per actielijn wordt onder B nadere inhoudelijke toelichting gegeven.

2.1. Opgroeien en ontplooiën

Vanuit deze lijn wordt ingezet op de jongste generaties met als doel iedereen een kans te geven op een goede en veilige start, maximale opgroei- en ontwikkelkansen en op optimale ondersteuning gedurende de eerste levensjaren van een kind, het gezin en de omgeving.

A. Schematisch overzicht voortgang van de beoogde resultaten/wapenfeiten en doelen

Programmaliijn	Beschrijving	Voortgang
1.1 Iedereen verdient een goede levensstart	Ondersteunen van o.a. gemeentelijke partners in Zuid-Limburg bij het uitrollen en/of initiëren van bewezen interventies uit het landelijke programma Kansrijke Start, waaronder Nu Niet Zwanger (wapenfeit)	
	Ondersteunen van o.a. gemeentelijke partners in Noord-/Midden-Limburg bij het uitrollen en/of initiëren van bewezen interventies uit het landelijke programma Kansrijke Start, waaronder Nu Niet Zwanger (wapenfeit)	
1.2 Iedereen verdient een gezonde leefstijl	Verspreiden en vergroten van kennis over, en bewustwording van, een gezonde leefstijl, waarbij we inzetten op het ondersteunen van een integrale aanpak overgewicht in Limburg	
	Ondersteunen van de verduurzaming van de Gezonde Basisschool van de Toekomst, met als inzet om op te schalen naar minimaal 30 scholen in Limburg (wapenfeit)	
	Verbinden en ondersteunen van initiatieven gericht op het verbeteren van eetgedrag en het stimuleren van gezond bewegen, zoals uitvoering motie Smaakcentra, Jong Leren Eten	
1.3 Iedereen verdient een veilige jeugd, een veilige basis en een stabiele gezinssituatie	Ondersteunen van initiatieven gericht op het voorkomen en aanpakken van negatieve jeugdervaringen, informeren over de gevolgen van negatieve jeugdervaringen en borgen van kennis/kunde hierover bij toekomstige professionals. Hiertoe zetten we in op het uitrollen van Handle with Care in 10 Limburgse gemeenten (wapenfeit)	
	Scholen van professionals in het handelen gericht op het voorkomen en het aanpakken van kindermishandeling en huiselijk geweld	
	Bewustwording vergroten over en het aanpakken van eenzaamheid en armoede onder jongeren, en inzet van zelfmoordpreventie onder jongeren	

B. Inhoudelijke toelichting op de beoogde resultaten/wapenfeiten en doelen

Iedereen verdient een goede levensstart.

We dragen aan dit doel bij door in Zuid-Limburg de aanpak van het landelijk programma Kansrijke Start te ondersteunen. Dit programma betreft een drietal bewezen interventies (Nu Niet Zwanger, VoorZorg en Stevig Ouderschap) en het versterken van de samenwerking tussen medische en sociale professionals gericht op de begeleiding van (aanstaande) gezinnen en hun (ongeboren) kinderen. Met onze ondersteuning is het mogelijk om de aanpak Kansrijke Start te borgen bij de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Onze inzet is gericht op het initiëren, aanjagen, scholen in en borgen van c.q. verduurzamen van deze aanpak, zodat onze burgers langjarig ondersteund kunnen worden met deze bewezen interventies. Onze financiële bijdrage hieraan bedraagt € 1,78 mln.. Hiervan is € 775.000 gekoppeld aan additionele voorwaarden, namelijk dat gemeenten deze interventies in hun jaarbegroting vanaf 2024 opnemen en daarmee ter beschikking houden voor hun burgers. De samenwerkende partijen, zijnde gemeenten (ook met gelden via het Rijk) en de GGD Zuid-Limburg, dragen zelf € 2,63 miljoen bij. Enkele concrete resultaten van deze interventies in het jaar 2020:

- 50 getrainde aandachtfunctionarissen Nu Niet Zwanger en 350 burgers ondersteund vanuit de interventie Nu Niet Zwanger bij het maken van een bewuste keuze voor zwangerschap;
- 37 jonge vrouwen die te maken hebben met een opeenstapeling van complexe problemen zijn vanuit de interventie VoorZorg ondersteund gedurende hun eerste zwangerschap en gedurende de eerste twee levensjaren van het kind.
- 87 (aanstaande) gezinnen die leven in omstandigheden die zwaarder zijn dan gemiddeld zijn gedurende de eerste twee levensjaren van een kind vanuit de interventie Stevig Ouderschap ondersteund en begeleid.

De impact van deze interventies bij onze burgers zijn onder andere een gezonde hechting tussen moeder en kind, advies en begeleiding rondom de opvoeding, jonge moeders die een herstart maken met scholing, gezinnen die verhuizen van de maatschappelijke opvang naar een eigen huurwoning en het aflossen van schulden.¹

In Midden- en Noord-Limburg zetten we in op het realiseren van vergelijkbare resultaten. Ook hier wordt een gezamenlijke, regionale vertaling van de landelijke aanpak Kansrijke Start voorbereid. Eind september 2020 vond hiervan de aftrapbijeenkomst plaats. Bij de uitwerking van deze regionale vertaling zijn 14 gemeenten in Midden- en Noord-Limburg en een brede vertegenwoordiging van het sociaal- en medisch domein betrokken. Een Regieraad, waaraan de Provincie Limburg ook deelneemt, zet de koers uit en bepaalt de eerstvolgende stappen in het proces. Voor de borging van deze aanpak in Noord- en Midden-Limburg is een aanvraag voor provinciale financiële ondersteuning in voorbereiding.

Iedereen verdient een gezonde leefstijl.

Gezond eten en voldoende beweging zijn belangrijk voor de vitaliteit van kinderen, maar ook voor het tegengaan van leer- en gedragsproblemen. We zetten in op minimaal 30 Gezonde Basisscholen van de Toekomst (GBT) aan het einde van deze collegeperiode. Op dit moment zijn er 7 GBT-scholen². Wij zetten in op het betaalbaar en uitvoerbaar maken voor scholen om dit concept toe te passen en

¹ Voor de interventie 'Nu Niet Zwanger' is door de VNG en Society Impact een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke effecten en kosten van een ongewenste zwangerschap, zie link: [mkba_nnz.pdf \(vng.nl\)](#)

² Het cijfer 7 is gebaseerd op het aantal scholen dat het traject naar GBT gestart is en in dat proces nu op minimaal niveau Basis2 zit. Dat betekent dat er iedere schooldag minimaal één uur actief wordt bewogen (in het geval van één school is dat op dit moment nog 30 minuten). Bij niveau Basis2 heeft een school wel een gezond voedingsbeleid, maar krijgen de kinderen niet iedere schooldag een gezonde lunch, dit is niveau Basis3. In totaliteit zijn 20 basisscholen bezig met het proces om te komen tot een volledig interventie GBT-school (Basis3) en bevinden deze zich met name in de opstartfase of op niveau Basis1, waarbij inbreng gegeven kan worden door de betrokken partijen (ouders, leerlingenraad, vrijwilligers, etc.).

financieren zelf geen individuele scholen. We hebben de aanstelling van twee kwartiermakers in Limburg financieel ondersteund met een bedrag van € 176.774 voor het uitvoeren van een plan van aanpak. Onderdeel van dit plan van aanpak is de oprichting van de Stichting Gezonde Basisschool van de Toekomst. Deze Stichting voorziet in kennisdeling en begeleiding, waardoor scholen beter in staat zijn om het concept te implementeren en te verduurzamen. Beide kwartiermakers ondersteunen en begeleiden scholen hierbij. De Stichting is opgericht in februari 2021. De twee kwartiermakers zijn tevens aan de slag om het mogelijk te maken dat (indien haalbaar) 20% van de op GBT scholen aangeboden gezonde voedingsproducten afkomstig zijn van Limburgse boeren, tuinders, telers en/of leveranciers. Doel is om hiermee de lokale en regionale economie te stimuleren en de lokale identiteit tot zijn recht te laten komen rondom een school. Daarnaast hebben wij actief gelobbyd in aanloop naar de Tweede Kamer verkiezingen van 2021, met als doel duurzame financiering voor het voedingsdeel (de schoollunches). Dit heeft mede bijgedragen aan een aangenomen motie³ in de Tweede Kamer gericht op de landelijke implementatie gezonde schoollunches en bewegen. Bij de uitvoering van deze motie wordt gekeken naar de resultaten en ervaringen in Limburg en zetten wij in op een samenwerking met het Rijk. Voor de verduurzaming van Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) hebben we JOGG Limburg financieel ondersteund waardoor deze interventie duurzaam geborgd kan worden binnen de JOGG-gemeenten in Limburg. Op 1 april 2021 zijn alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg aangesloten bij de JOGG-beweging. In Noord- en Midden-Limburg zijn 8 van de 15 gemeenten JOGG-gemeente. JOGG Limburg zet de komende jaren in op het behouden van de huidige JOGG-gemeenten en het laten aansluiten van de 7 resterende gemeenten in Limburg. Daarmee is deze interventie verankerd in het reguliere gemeentelijk (zorg)beleid.

In de tweede helft van 2020 is gewerkt aan een Limburgse integrale aanpak voor het aanpakken en voorkomen van overgewicht bij jongeren. Deze aanpak gaat fasegewijs van start in de 5 grote steden⁴ in Limburg en zet in op het helpen van circa 1.300 Limburgse jongeren (en hun gezinnen) in het aanpakken van overgewicht en obesitas. In deze integrale aanpak wordt samengewerkt tussen partners vanuit preventie en zorg. De zorgverzekeraars CZ en VGZ in Limburg zijn één van de ondersteunende en financierende partners in deze samenwerking. Zowel de inhoudelijke integrale aanpak als diverse samenwerkende partners maakt deze aanpak uniek in Nederland. De aanpak wordt vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gezien als een voorbeeld voor heel Nederland. In de voorbereiding van deze aanpak hebben wij als sparringpartner gefungeerd en hebben we ingezet op een provinciebrede uitrol. Wij hebben deze aanpak ondersteund met € 640.000 waardoor het voor de deelnemende gemeenten mogelijk wordt om gedurende de projectperiode de middelen vrij te maken om deze aanpak duurzaam te borgen in hun bestaande structuren. De andere hierboven genoemde partners in deze aanpak financieren in totaal ongeveer € 3,65 miljoen. De resultaten en ervaringen worden ingezet voor een uitrol naar de andere gemeenten in Limburg en een doorontwikkeling van de aanpak.

Iedereen verdient een veilige jeugd, een veilige basis en een stabiele gezinssituatie.

De Beweging Limburg tegen Kindermishandeling bestaat uit twintig ambassadeurs die zich op persoonlijke titel en vanuit diverse invalshoeken inzetten voor het voorkomen en terugdringen van de kindermishandeling in Limburg. In de afgelopen periode hebben we vanuit de Sociale Agenda verschillende activiteiten uitgevoerd en ondersteund. We hebben onder andere ingezet op:

- het verbreden van het netwerk van ambassadeurs met aanhaking van de kinderopvang en een woningcorporatie;
- het verbeteren van de communicatie rondom de Beweging, onder andere in de Week tegen Kindermishandeling. Met als doel dat informatie, hulplijnen en partners beter te vinden zijn en

³ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020D50523

⁴ De vijf grote steden zijn: Venlo, Roermond, Sittard, Maastricht en Heerlen.

professionals en burgers gemotiveerd worden om sneller te handelen bij vermoedens of vragen rondom kindermishandeling. We hebben een strategisch communicatieplan laten opzetten voor de ambassadeurs gericht op de Limburgers in een kwetsbare positie en de professionals werkzaam met deze Limburgers. Input is verkregen uit verschillende werksessies en interviews met ambassadeurs. We hebben de totstandkoming van dit plan gefinancierd met € 10.000. De uitvoering van het communicatieplan start in de tweede helft van 2021;

- het ondersteunen van scholing van (aanstaande) professionals om het herkennen van signalen voor kindermishandeling door deze doelgroep te verbeteren en de handelingsverlegenheid aan te pakken. Deze ondersteuning is gestart vanaf april 2019 en loopt door tot 2022 en is door ons ondersteund met € 55.200 zijnde 50% van de totale projectkosten. In totaal hebben 5.138 professionals deze scholing aangevraagd. Er is nog ruimte in het budget voor ongeveer 2.000 nieuwe aanvragen van professionals,
- het ondersteunen van het project de (door)ontwikkeling van de app CareFree met een looptijd tot 1-1-2022 en ondersteund met € 81.539 (totale projectkosten € 163.566). Deze app geeft jongeren tussen de 10 en 18 jaar de mogelijkheid om anoniem informatie in te winnen voor zichzelf of voor een vriend of vriendin. Daarnaast biedt het leerkrachten een platform met informatie en tips om het onderwerp bespreekbaar te maken in de klas en om de meldingsbereidheid ten aanzien van kindermishandeling en huiselijk geweld te verhogen. De app is 2.630 keer gedownload (tot 14 juli 2021). Het project rondom deze app gaat in op het weerbaarder maken van deze jongeren en is uitgevoerd in ongeveer 200 Limburgse scholen en daarnaast nog enkele andere organisaties, zoals de kinderopvang en jeugd- en jongerenorganisaties.

In de eerste lockdownperiode in 2020, n.a.v. corona, is onder 385.000 huishoudens in Limburg per post informatie verspreid over de verschillende hulplijnen voor gezinnen in nood. We hebben dit gefinancierd met € 26.770.

Tevens wordt ingezet op de uitrol van Handle with Care. Dit betreft een ketenaanpak tussen politie, Veilig Thuis, Bureau VSV, onderwijs om kinderen in school snelle steun te verlenen, nadat zij een huiselijk geweld incident hebben meegemaakt. In samenwerking met de gemeenten Heerlen, Maastricht, de VNG en Augeo wordt gewerkt aan procesafspraken om deze werkwijze uit te rollen en te kunnen borgen. De afspraken zijn gericht op capaciteit, financiën en afspraken ten aanzien van bijvoorbeeld de AVG. Momenteel draaien twee gemeenten pilots in Zuid-Limburg. In het Uitvoeringskader Sociale Agenda zetten we in op de uitrol van Handle with Care in 10 gemeenten. Momenteel is extra inspanning nodig op dit gebied vanwege de afstemming tussen de benodigde samenwerkingspartners, het volgen van de AVG en de bezuiniging bij de Nationale Politie.

2.2. Kans op ontwikkeling en werk

Vanuit deze lijn wordt ingezet op een maximale school-/leerervaring, een goede overgang van opleiding naar werk voor jongeren en toegang tot de arbeidsmarkt voor iedereen die kan en wil werken.

A. Schematisch overzicht voortgang van de beoogde resultaten/wapenfeiten en doelen

Programmalijn	Beschrijving	Voortgang
2.1 Iedereen verdient maximale school-/leerervaringen	Ondersteunen samenwerkingsverbanden tussen partners gericht op welbevinden, betrokkenheid en gelijke kansen van jongeren. Voorbeelden zijn Gelijke Kansen Alliantie, Inspiratieregio, Kenniswerkplaats Jeugd en MBO-knooppunten. (wapenfeit)	
	Inzetten op bieden van kansen en perspectief voor (kwetsbare) jongeren door samen te werken met RMC regio's gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.	
	Intensiveren van de aanpak van NEET-jongeren door gemeenten, onderwijs en werkgevers en hen duurzaam toe leiden naar werk, onderwijs of dagbesteding. Streven is gericht op het realiseren van 2.000 begeleidingstrajecten c.q. leerwerkplekken als bijdrage aan de 8.000 leerwerkplekken opgenomen in deze collegeperiode. (wapenfeit)	
	Intensiveren van onze aanpak gericht op kwetsbare jongeren door het realiseren van 8.000 leerwerkplekken in deze collegeperiode in samenwerking met stakeholders zoals arbeids-marktregio's, werkgevers, onderwijs en leerwerkloketten (wapenfeit)	
	Ondersteunen van partners met deelname aan het landelijk Actieprogramma Maatschappelijke Diensttijd.	
	Stimuleren van kennisdeling over effectieve initiatieven, gebruik makend van een netwerk, de kennis en data van de Educatieve Agenda Limburg, de Onderwijsmonitor, Regio platform PO, VO, MBO en gemeenten, GKA en Kenniswerkplaats Jeugd.	
	2.2 Iedereen verdient een kans op de arbeidsmarkt	We bouwen voort en sluiten aan bij regionale ontwikkelingen en initiatieven gericht op het vergroten van de kansen om deel te nemen aan de arbeidsmarkt, zoals Door Inzicht aan de Slag en Perspectief op Werk projecten die nu deel uitmaken van de Regionale Mobiliteitsteams. Ondersteunen van initiatieven t.b.v. het vergroten van meedoen aan de maatschappij.

	Het structureel en duurzaam verbeteren van de match tussen de vraag van werkgevers en werkzoekenden, ook ten aanzien van nieuwe Limburgers.	
	Samenwerking met partners zoals mbo en hbo instellingen zodat Limburgse scholingsmiddelen gebundeld worden in het online platform 'Limburg Leert' in combinatie met het aanspreken van landelijke scholingsmiddelen 'Nederland Leert Door'.	
	Inzetten op het regionaal invulling geven van 'Leven Lang Ontwikkelen' middels de coöperatie Leo Loopbaan. Een samenwerkingsverband van publiek en private partijen gericht op duurzame inzetbaarheid van het Limburgs individu op de arbeidsmarkt.	
	Onderzoeken of het instrument SROI kan bijdragen aan de doelstellingen van de Sociale Agenda en inzet op een Limburg breed monitoringssysteem gekoppeld aan de resultaten van het instrument.	

B. Inhoudelijke toelichting op de beoogde resultaten/waarden en doelen

Iedereen verdient maximale school-/leerervaringen

Voor een goede start van jongeren om in hun toekomst als volwassenen in het werkveld te starten is het volledig doorlopen van een ontwikkel- en leerlijn met als afsluiting het behalen van een startkwalificatie van groot belang.

We werken als partner samen met de RMC regio's Noord- en Midden-Limburg (regio 38) en Zuid-Limburg (regio 39). In overleg met RMC regio 38 hebben we kunnen afspreken dat zij bovenop het beleid van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) extra maatregelen inzetten in de regio gericht op voortijdig schoolverlaten (VSV), begeleiding NEET jongeren (Not in Employment, Education or Training) naar werk, onderwijs of dagbesteding, Knooppunt M@ZL en LOB. Dit hebben wij in april 2021 financieel ondersteund met € 550.000 (totale projectkosten zijn € 2.028.000, waarvan het Rijk € 1.528.000 bijdraagt). RMC regio 39 gaan we eveneens ondersteunen bij de implementatie van een M@ZL knooppunt bij ROC Vista.

Als Provincie zetten we tevens in op strategisch relatiemanagement met als doel structuurversterkende verbindingen te verkennen en goede voorbeelden op de agenda te krijgen van regionale stakeholders. We zoeken hiervoor intensief de samenwerking met de drie Arbeidsmarktregio's, Limburgse MBO en HBO instellingen, Regionale Meld- en Coördinatie gewesten, platforms zoals het regio platform PO.VO.MBO en gemeenten Zuid-Limburg en Kenniswerkplaatsen.

Hierdoor maken we deel uit van relevante netwerken die zich richten op het duurzaam toe leiden van (kwetsbare) jongeren naar de arbeidsmarkt en als dat niet lukt naar een zinvolle dagbesteding. In al deze gremia leggen we de verbinding met de programmalijnen van de Sociale Agenda Limburg en worden data, ervaringen en know-how gedeeld om bij te dragen aan een maximale school-/leerervaring. Hiervoor is samenwerking tussen deze partijen van groot belang om de doorloop en doorstroming te borgen.

Concrete resultaten zijn:

- de implementatie van MBO-knooppunten bij de ROC's Gilde en Vista, waarin diverse expertises bij elkaar komen met als doel kennisdeling en jongeren ondersteunen. Hier is actief de samenwerking opgezocht met beide Regionale Meld- en Coördinatie Gewesten (RMC's) in Limburg zodat flankerende maatregelen zoals het implementeren van een Knooppunt op beide ROC's gerealiseerd wordt.

- een Loopbaan, Ontwikkeling en Begeleidingsproject (LOB) bij Vista. Een project dat door Vista breed wordt ingestoken zodat over vier jaar alle studenten op een gestandaardiseerde en geüniformeerde wijze kennis en ervaringen hebben kunnen opdoen zodat switch gedrag tussen opleidingen vermindert en daardoor voortijdig schoolverlaten gereduceerd wordt. Daarnaast is LOB erop gericht om jongeren wendbaarder en weerbaarder te maken en hen op de verantwoordelijkheden die gepaard gaan bij een arbeidsproces te wijzen. Dit wordt gerapporteerd binnen de Kennis Werkplaats Jeugd. We hebben partijen met elkaar verbonden en gaan als Provincie deze ontwikkeling financieren voor ongeveer 50% van de totale projectkosten.
- Educatieve agenda Limburg. Wij maken dit mede mogelijk en participeren hierin, zodat partners in de onderwijsketen, van voorschoolse opvang tot en met de instellingen voor hoger onderwijs er met elkaar voor zorgen dat alle leerlingen een doorlopende onderwijsontwikkeling wordt geboden die aansluit bij de talenten en behoeften van de leerlingen. Hierbij wordt tevens gekeken naar aansluiting bij de behoeften en vragen vanuit de arbeidsmarkt.

- NEET-jongeren

Samen met de twee RMC regio's en de gemeenten zetten we in op extra maatregelen voor het realiseren van leerwerkplekken voor NEET-jongeren. In het uitvoeringskader Sociale Agenda hebben we ingezet op 2.000 plekken. Dit aantal is in bestuurlijke afstemming naar beneden bijgesteld in de stuurgroepen van de RMC regio's die plaatsgevonden hebben eind 2019 en begin 2020. Aanleiding hiervoor was de analyse van het Researchcentrum Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) ten aanzien van NEET jongeren, opgeleverd in 2018. Het ROA heeft in juni 2020 een nieuwe analyse opgeleverd die als basis heeft gediend voor het vaststellen van de nieuwe streefcijfers. De doelstelling voor Limburg is op basis van deze nieuwe inzichten bijgesteld van 2000 naar 758. Het streefdoel is hiermee realistisch en haalbaar ten aanzien van het duurzaam toe leiden van NEET-jongeren naar werk, onderwijs of dagbesteding en sluit beter aan op flankerend beleid van de reguliere VSV plannen 2020-2024. Hieronder in het kader een nadere toelichting.

Toelichting bijstelling doelstelling 758 leerwerkplekken voor NEET-jongeren.

In 2018 is het aantal NEET jongeren niet veranderd ten opzichte van het aantal in 2015, namelijk 20.219 ten opzichte van 20.000. De doelstelling van 2.000 leerwerkplekken voor NEET-jongeren was ingegeven op 10% van het totale aantal 20.000. Echter blijkt uit de analyse uitgevoerd door het ROA dat dit niet haalbaar is.

NEET-jongeren zijn onder te verdelen in 4 categorieën, namelijk

1. langdurige NEET-jongeren (hiervan is, volgens CBS enquête van 2017, 30% beïnvloedbaar voor re-integratie)
2. Nieuwkomers (dit met name studenten betreft die zich hebben gevestigd in Maastricht (studie Universiteit Maastricht) en Vaals (studie RWTH))
3. Onderwijsverlaters
4. Werkverlaters

Categorieën 1 en 3 zijn de meest relevante doelgroepen om in het kader van het aanvullend, flankerend VSV beleid van het Ministerie van OCW aandacht te geven.

Bestuurlijk zijn deze uitgangspunten aangenomen voor Limburg voor het realiseren van 10% leerwerkplekken van het totale aantal NEET-jongeren bestaande uit categorie 1 en 3. Wanneer we deze categorieën bekijken qua aantal en rekening houden met de 30% beïnvloedbaarheid van langdurige NEET's komen we bij het hanteren van een 10% percentage op onderstaande doelstelling per regio.

RMC regio 39 (Zuid-Limburg)			
Categorie NEET's		30% beïnvloedbaar	10% taakstelling
Langdurig	3.739	1.122	112
Onderwijs verlaters	3.727		373
Doelstelling binnen lijn 2 van het uitvoeringskader			485
RMC regio 38 (Noord- en Midden-Limburg)			
Categorie NEET's		30% beïnvloedbaar	10% taakstelling
Langdurig	1.840	552	55
Onderwijs verlaters	2.183		218
Doelstelling binnen lijn 2 van het uitvoeringskader			273

RMC regio 38 is met ingang van mei 2021 gestart met het uitvoeren van maatregelen zodat de komende drie schooljaren 273 NEET-jongeren actief worden benaderd. In RMC regio 39 heeft de gemeente Heerlen (als contactgemeente voor Zuid-Limburg) aangegeven dat zij zich niet willen vastleggen aan een kwantitatieve resultaatverplichting en daarmee ook geen gebruik wil maken van provinciale financiële ondersteuning hierin. Dat wil overigens niet zeggen dat RMC regio 39 geen aandacht heeft voor NEET-jongeren. RMC regio 39 had landelijk de meeste voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2019-2020, namelijk 886. We hebben contact opgenomen met de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg met de vraag of het vanuit hun beleid mogelijk is om extra aandacht te geven aan deze kwetsbare doelgroep. Hiermee kan toch aanvullend ingezet worden op lopend beleid. De gesprekken hierover verlopen positief en een projectplan is in voorbereiding gericht op het reduceren van 485 NEET-jongeren in de komende schooljaren (tot en met 2023).

- Leerwerkplekken

In 2020 zijn, ondanks de coronapandemie, ruim 5.000 leerwerktrajecten gerealiseerd. Voor 2021 geven de stakeholders zoals gemeenten, arbeidsmarktregio's en PPS'en zoals CIVIL aan zich in te zetten om ruim 4.000 leerwerktrajecten te realiseren. Medio 2021 stond de teller op 2.696. Daarmee zijn de vooruitzichten op het behalen van de doelstelling van 8000 leerwerkplekken in 2023 gunstig.

Maatschappelijke diensttijd (MDT) is tevens onderdeel van leerwerkplekken. MDT geeft jongeren de tijd en ruimte om hun eigen talenten te ontdekken, iets terug te doen voor de samenleving en (nieuwe) groepen mensen te ontmoeten. Het Actieprogramma Maatschappelijke Diensttijd is geïnitieerd vanuit het Rijk. Vanuit de Sociale Agenda sluiten wij aan bij deze landelijke ontwikkelingen. We faciliteren gemeenten en maatschappelijke partners bij hun aanvragen bij het Actieprogramma en spannen ons in om (de informatie over) de diverse MDT-projecten in Limburg met elkaar te verbinden. In de eerste periode van de Sociale Agenda zijn er, mede door de inzet vanuit de Provincie, in Limburg 15 MDT-projecten gestart. Voor een nieuwe tranche projecten in 2022 zijn er 5 aanvragen ingediend door Limburgse partnerschappen bij het Rijk. Vanuit de Sociale Agenda blijven we dit volgen.

- Credo

We hebben de, in Limburg ontwikkelde, aanpak Credo ondersteund. Deze richt zich op het teruggeleiden van dak- en thuisloze jongeren naar participatie in de maatschappij in de vorm van onderwijs, arbeid of vrijwilligerswerk. Deze aanpak is succesvol voor 80% van de jongeren die de Credo-aanpak doorlopen. Dat is voor deze doelgroep een hoog slagingspercentage en betekent dat 80% van de jongeren die uitstromen uit een Credohuis nagenoeg niet meer terugvallen en opnieuw dak- en thuisloos worden, maar blijven participeren in de maatschappij. Deze aanpak wordt landelijk door Staatssecretaris Blokhuis als één van de drie meest kans hebbende voorbeelden van Nederland genoemd. We hebben ingezet op het realiseren van 5 Credohuizen in Limburg, die een onderling netwerk opbouwen voor het uitwisselen van kennis en ervaringen. Op dit moment is er een Credohuis in Maastricht (gerealiseerd in 2013) en in Kerkrade wordt in 2021 nog een Credohuis gerealiseerd (dit hebben we ondersteund met € 200.000 vanuit de toenmalige subsidieregeling Passend wonen in de buurt, zie paragraaf 2.4). In de gemeente Sittard-Geleen is een Credohuis in voorbereiding en momenteel wordt in overleg met de gemeente en andere partners bekeken welke locatie het meest geschikt is. Samen met de initiatiefnemers van Credo zetten we in op nog twee Limburgse Credohuizen, bij voorkeur in Venlo en Roermond. Voor het oprichten van Credohuizen in Sittard-Geleen, Roermond en Venlo hebben we een versnelde ondersteuning van € 500.000 verleend in de eerste lockdownperiode. We hebben dit gedaan naar aanleiding van corona en de daarmee samenhangende groeiende groep dak- en thuisloze jongeren. Deze vijf genoemde gemeenten hebben in Limburg het grootste aantal NEET-jongeren, dit is de voornaamste doelgroep voor het Credohuis. Na realisatie van deze huizen wordt de doeltreffendheid geëvalueerd.

Iedereen verdient een kans op de arbeidsmarkt

Om de zelfredzaamheid te versterken is participatie op de arbeidsmarkt van belang. Als Provincie wordt op basis van het missiegedreven economisch beleidskader ingezet op ontwikkeling en behouden van talent zodat de Limburgse beroepsbevolking wendbaarder en weerbaarder wordt. Hiertoe wordt intensief de samenwerking opgezocht met gemeenten, de drie arbeidsmarktregio's en Limburgse MBO en HBO instellingen. Daarnaast wordt fors ingezet op 'leven lang ontwikkelen' waarmee een impuls gegeven wordt aan (potentieel) vitaal arbeidskapitaal. Vanuit de Sociale Agenda wordt ingezet op ontschotting van de domeinen onderwijs, zorg en jeugd en het versterken van de relatie met het economische beleid zodat kwetsbare jongeren minder uitvallen en behouden blijven voor de Limburgse arbeidsmarkt. Sprekende voorbeelden waar gewerkt wordt aan structuurversterking en domein overschrijdende samenwerking zijn:

- 'Door Inzicht aan de Slag' en 'Perspectief op Werk' projecten gericht op kwetsbare Limburgers zijn nu aangehaakt bij de Regionale Mobiliteitsteams (RMT's). Deze teams zijn gericht op het uitvoeren van ondersteuning van initiatieven ten behoeve van het vergroten van participatie en crisisdienstverlening. Door het RMT in de Arbeidsmarkt-regio Zuid-Limburg is een digitaal platform gelanceerd www.arbeidsmarktplaats.eu waar werkgever en werkzoekende rechtstreeks, zonder tussenkomst van derden, met elkaar kunnen afstemmen over de invulling van vacatures en eventuele aanvullende scholingsbehoefte.
- Op 20 februari 2020 is de Coöperatie LEO U.A. opgericht. Deze Coöperatie richt zich op het ontwikkelen van een duurzame aanpak voor inspiratie, ondersteuning en eigen regie binnen de loopbaan van ieder Limburger. Het programma richt zich op het ontwikkelen van 'Leo Loopbaan', een zelfstandig en duurzaam platform (Backbone) gevormd door een aantal samenwerkende onderwijs- en (arbeidsmarkt)organisaties in Limburg. Na ruim een jaar worden door steeds meer partijen de werkwijze van Leo Loopbaan onderschreven. Zo is de Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg met ingang van 2021 toegetreten als partner en is Leo Loopbaan betrokken bij de leerwerk-loketten en Task Force Corona in Arbeidsmarktregio Midden-Limburg. Dat geldt ook voor de HBO Zuyd-Hogeschool en VO-scholen. De bredere en intensievere samenwerking in Limburg maakt dat de diensten van Leo Loopbaan steeds meer onderdeel uitmaken van projecten zoals CHILL, Circulair HUB SEGO, V&V en Regionale Mobiliteitsteams. Tevens is op initiatief van de LWV in samenwerking met de Coöperatie Leo Loopbaan in afstemming met de MBO en HBO instellingen in het voorjaar van 2021 een subsidieaanvraag van € 4,9 mln. bij NL Leert Door (Ministerie van SZW) aangevraagd en toegekend. Uitvoering is gericht op de Limburgse beroepsbevolking wendbaarder en weerbaarder maken en naar de toekomst toe beter benut kan worden door uitvoering van 1.000 ontwikkeladviezen, 300 begeleidingstrajecten en 6.000 scholingen gedurende de periode juni 2021 – juni 2022. Hiermee kunnen circa 7.000 Limburgers ondersteund worden.
- Als Provincie leveren we onze bijdrage aan het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt door een deel van het provinciaal aanbestedingsbudget jaarlijks ter beschikking te stellen voor het invullen van stages, leerwerkplekken, etc. zodat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (SROI) ervaring kunnen opdoen op de arbeidsmarkt en toe geleid kunnen worden naar duurzame plaatsing bij een werkgever. Alle inkooptrajecten waar SROI toepasbaar was, is SROI ook daadwerkelijk toegepast (hiervan waren, in 2020, 14 trajecten groter dan €100.000). De Provincie is in overleg met de SROI regiocoördinatoren om te bezien of een monitoringsstelsel realistisch en haalbaar is.

2.3. Vitaal meedoen

Vanuit deze lijn wordt ingezet op maatschappelijke thema's, zoals eenzaamheid, laaggeletterdheid, digibetisme en armoede en wordt er veel samengewerkt met onze maatschappelijke organisaties. De inzet is met name gericht op burgers die in een kwetsbare positie leven en heeft als doel hen langer en veiliger te kunnen laten participeren in de maatschappij. Hierbij is ook aandacht voor senioren. In deze lijn worden ook de volgende moties en een amendement meegenomen:

- Gewijzigd Amendement 52 Nederlandse Taal en Armoede;
- Motie 2719 Jetten cs inzake Steun kwetsbare kinderen
- Overzicht nieuwe door de Provincie Limburg ondersteunde initiatieven die eenzaamheid verminderen, mensen leren omgaan met de eigen eenzaamheid of zingeving verhogen, zoals bedoeld in Motie 2548 Absil cs inzake Eenzaamheid bij kwetsbare senioren (o.a. participatieregeling);
- Voortgang van het seniorenbeleid, zoals bedoeld in Motie 2549 Gewijzigd Fischer-Otten cs inzake Seniorenbeleid Limburg 2020-2024

A. Schematisch overzicht voortgang van de beoogde resultaten/wapenfeiten en doelen

Programmaliijn	Beschrijving	Voortgang
3.1 Iedereen verdient het om vitaal te kunnen meedoen	Ondersteunen van initiatieven gericht op het aanpakken en voorkomen van maatschappelijke problemen, zoals armoede, eenzaamheid, laaggeletterdheid, verwardheid en onveiligheid. Hierbij is met name aandacht voor de oudere generaties, senioren, nieuwe Limburgers en veteranen.	
	Bevorderen van participatie van Limburgers met name in een kwetsbare positie met inzet van kunst, sport en erfgoed. Opzetten participatieregeling. (wapenfeit)	
	Gedachtegoed van Positieve Gezondheid stimuleren, waarbij het scholingsplan Limburg Positief Gezond (tweede fase) wordt ondersteund en het gelijknamig Actiecentrum wordt geborgd binnen een bestaande organisatie. (2x wapenfeit)	

B. Inhoudelijke toelichting op de beoogde resultaten/wapenfeiten en doelen

Iedereen verdient het om vitaal te kunnen meedoen.

Vanuit de kern van het Uitvoeringskader is het gedachtegoed van positieve gezondheid leidend in alle ondersteunde projecten en activiteiten. Om ervoor te zorgen dat er voldoende kennis en kunde ten aanzien van dit gedachtegoed aanwezig is zetten we in op het scholen van 10.000 (aanstaande) professionals in dit gedachtegoed. Dit hebben we gedaan met de gelden vrijgemaakt door de Staten tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2018 en wordt uitgevoerd door Burgerkracht met inzet van het Scholingsplan Limburg Positief Gezond. We hebben dit scholingsplan ondersteund met € 735.000.

Ondanks de getroffen maatregelen n.a.v. corona zijn er 2.015 (aanstaande) professionals getraind (met peildatum 1-7-2021).

Het Actiecentrum Limburg Positief Gezond is overgegaan naar én in de Beweging Limburg Positief Gezond en is ondergebracht bij Stichting Burgerkracht Limburg. De Beweging Limburg Positief Gezond is daarmee geborgd in Limburg en wordt gedragen door andere Limburgse partijen. Onze rol als aanjager is daarmee afgerond en wij fungeren niet meer als vaste partner binnen deze Beweging. We nemen wel nog de rol in als sparringpartner, hierdoor kunnen we de ontwikkelingen volgen.

Vanuit deze actielijn zetten we in op het voorkomen en aanpakken van de maatschappelijke thema's laaggeletterdheid, digibetisme, armoede en eenzaamheid. We doen dit voor alle Limburgers, maar hebben nadrukkelijk aandacht voor de allerjongsten, jongere generaties en de senioren (ook gekoppeld aan gewijzigde motie 2549 Fischer-Otten). De aanpak van deze thema's is veelal integraal. Dat houdt in, dat in allerlei projecten en interventies vanuit de andere programmalijnen wordt ook ingezet op deze maatschappelijke thema's. We hebben bijvoorbeeld het project healthyLIFE 2 ondersteund, een aanpak tegen overgewicht onder volwassenen. In dit project is nadrukkelijk aandacht voor de aanpak van eenzaamheid en hoe er een verbinding gelegd kan worden tussen professionals die bij volwassenen achter de voordeur komen en constateren dat er meer aan de hand is dan alleen een ongezonde leefstijl op het gebied van voeding en beweging. De ambitie is om healthyLIFE in 2023 in circa 60% van de Limburgse gemeenten te implementeren. Een ander voorbeeld, beschreven onder programmalijn 2, is Loopbaan Ontwikkeling en Begeleiding (LOB). Dit project, gericht op het verminderen van switch gedrag tussen opleidingen en het voortijdig schoolverlaten vermindert, heeft als onderdeel het bevorderen van financiële volwassenheid om daarmee armoede te voorkomen bij jongeren die beginnen aan hun volwassenheid. Zo is er bijna binnen elk project aandacht voor deze maatschappelijke thema's.

Naast deze integrale benadering vanuit de andere programmalijnen, hebben we op 7 juli 2020 de nadere Subsidieregels Participatieregeling vastgesteld. Het doel van deze regeling is om kleine projecten te ondersteunen die gericht zijn op het vergroten van de samenredzaamheid en/of participatie in de samenleving van een kwetsbare doelgroep en/of de problematiek van een kwetsbare doelgroep bespreekbaar te maken, bijvoorbeeld door middel van activiteiten op het gebied van cultuur (archeologie, immaterieel erfgoed, kunsten en/of monumenten). Deze regeling is laagdrempelig vormgegeven en met name bedoeld om burgers en kwetsbare groepen zelf in staat te stellen om met een eigen project aan de slag te gaan. Projecten dragen ook bij aan de participatie van senioren in de maatschappij (motie 2548 Absil en motie 2549 gewijzigd Fischer-Otten). We hebben sinds de start van de regeling 13 projecten ondersteund die erfgoed, (volks)cultuur, kunsten, monumenten of archeologie inzetten om bij te dragen aan het gestelde doel en 9 projecten zonder koppeling naar deze andere domeinen. In totaal hebben wij ongeveer € 155.000 bijgedragen aan deze projecten. Twee voorbeelden van projecten die vanuit deze regeling zijn ondersteund, zijn:

- Een project gericht op het versterken van de samenredzaamheid en/of participatie in de samenleving van de kwetsbare groep kinderen in asielzoekerscentra in de gemeenten Echt en Maastricht. Deze kinderen hebben traumatische ervaringen en hebben normaliter niet of nauwelijks toegang tot vrolijke en kunstzinnige evenementen waarbij ze hun angsten en zorgen even kunnen vergeten
- Een project gericht op het bespreekbaar maken en inzicht geven over de ziekte Alzheimer en de uitdagingen waarvoor (familieleden van) patiënten, mantelzorgers, onderzoekers en hulpverleners voor staan. Dit wordt gerealiseerd door een zevendelige muziekproductie in het kader van de viering van het 20-jarig bestaan van het Alzheimer Centrum Limburg (ACL).

De regeling wordt aan het einde van 2021 geëvalueerd op spreiding, bereik en bijdrage aan het gestelde doel. Afhankelijk van deze evaluatie wordt de regeling in 2022 voortgezet. Wij zullen u hierover informeren.

Vanuit deze lijn is tevens bijgedragen aan het Corona Onderzoek Limburg. Het Corona Onderzoek Limburg (COL) is eind 2020 en 2021 uitgevoerd en is een samenwerking tussen de Limburgse GGD-en, Maastricht UMC+ en de Provincie Limburg. Het doel van het onderzoek was om te achterhalen welke factoren hebben bijgedragen aan de snelle verspreiding van het coronavirus in Limburg. Het onderzoek heeft belangrijke inzichten en kennis opgeleverd die gebruikt kunnen worden in de ondersteuning van het gezondheidsbeleid en maatregelen in Limburg. Via verschillende mededelingen portefeuillehouder⁵ bent u hier nader over geïnformeerd.

In de afgelopen jaren heeft er een samenwerking plaatsgevonden met Kansfonds (vanaf 2017) en Oranje Fonds (vanaf 2015). Terugkijkend naar de uitvoering van de samenwerking met de Fondsen zien we in het 'veld' nieuwe netwerken, projecten en grote betrokkenheid bij initiatiefnemers. We mogen vaststellen dat fondsen een versterkende factor zijn bij het stimuleren van kleinschalige initiatieven voor sociale samenhang en participatie. Verder zien we dat fondsen een toegevoegde waarde hebben als partner gezien hun kennispositie en gezien hun vermogen om kleinschalige initiatieven doelgericht en doelmatig te ondersteunen. De samenwerking is dan ook in de huidige Sociale Agenda voortgezet⁶.

In samenwerking met het Oranje Fonds is het 'Fonds Luc Janzen' opgericht. Vanuit het fonds, gelanceerd in september 2020, krijgen kleinschalige burgerinitiatieven een extra impuls zodat ze kwetsbare Limburgers nóg beter kunnen helpen. Het fonds richt zich op buurtinitiatieven op het gebied van armoede, zelfredzaamheid, eenzaamheid, taalachterstanden en vitale leefgemeenschappen. In samenwerking met het Kansfonds is het 'Robin Jung Fonds' opgericht en gelanceerd in september 2020. De focus hiervan ligt op (kleinschalige) burgerinitiatieven, opgezet door betrokken mensen die kwetsbare mensen willen helpen om hun situatie te verbeteren. Door de samenwerking met de Fondsen is het mogelijk om meer projecten c.q. initiatieven in Limburg financieel te ondersteunen. Naast de bijdrage verstrekt door de Provincie kennen de fondsen nl. waar mogelijk een aanvullend bedrag toe vanuit hun eigen regelingen en vermogensbeheer. Vanuit het Luc Janzen Fonds zijn tot nu toe 11 projecten gesteund en vanuit het Robin Jung Fonds 8 projecten.

In 2010 is de Maastricht Studie (MS1) van start gegaan welke als doel had een grootschalig bevolkingsonderzoek uit te voeren op het gebied van diabetes type 2 in de regio Maastricht en Heuvelland. Door het herhalen van het onderzoek en daardoor veranderingen in de tijd te volgen kunnen conclusies worden getrokken met betrekking tot oorzaak en gevolg. Deze gegevens zijn essentieel voor de preventie van chronische ziekten en gezondheidsbevordering. Uit een evaluatie van de MS1 is gebleken dat het project zowel een maatschappelijke als economische meerwaarde heeft opgeleverd. In Maastricht Studie 2 (MS2) wordt sterk ingezet op vertaling van innovatieve kennis (die verkregen is door MS1) naar toepassingen voor alle Limburgers, met als doel de preventie van chronische ziekten en verbetering van leefstijl, sociale omgeving, kwaliteit van leven en gezondheid, om zo de weerbaarheid en zelfredzaamheid van (kwetsbare) Limburgers te vergroten. De Maastricht Studie 2 is door Provinciale Staten vastgesteld op 29 juni 2020 (G-20-020). Op 28 augustus 2020 is de subsidie verstrekt en de uitvoering gestart. Het project valt voor 50% onder

⁵ 19 oktober 2020, kenmerk: 2020/42631; 7 april 2021, kenmerk: 2021/9454 en 4 juni 2021, kenmerk: 0021/14286

⁶ De fondsen worden gezien hun doel voor 50% uit actielijn 3 gefinancierd en voor 50% uit actielijn 4.

Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt en voor 50% onder de Sociale Agenda (€ 750.000). Het project eindigt op 31 maart 2023.

Naast bovengenoemde integrale aanpakken om vanuit andere programmalijnen en beleidsvelden in te zetten op het voorkomen en aanpakken van laaggeletterdheid, digibetisme, armoede en eenzaamheid, zetten we ook afzonderlijk in op deze thema's.

- Laaggeletterdheid en digibetisme

We ondersteunen de instellingen Cubiss Limburg, Stichting ABC, Vluchtelingenwerk, Humanitas, het Provinciaal Platform voor Diversiteit en Stichting Meer Kleur en Kwaliteit. Deze instellingen zetten zich op diverse en innovatieve wijzen in voor het bevorderen van de Nederlandse taal onder hun doelgroepen en maken onderdeel uit van de provinciale Sociale Basisinfrastructuur (zie toelichting onder 2.5). In 2020 hebben we de regeling 'Bibliotheek, Maatschappij en Laaggeletterdheid 2020-2023' vastgesteld. Vanuit deze regeling ondersteunen wij concrete initiatieven op het gebied van aanpak laaggeletterdheid en digibetisme waarbij de bibliotheek een verbindende schakel is in het taalnetwerk. Vanwege de maatregelen n.a.v. corona en de daaraan verbonden sluiting van o.a. de bibliotheken hebben aanvragen in 2020 geruime tijd stilgelegen. In de aanloop naar de heropening van de bibliotheken medio 2021 zijn deze weer op gang gekomen. Wij hebben 7 aanvragen in de eerste maanden van dit jaar ondersteund en daardoor bijgedragen aan de realisatie van bibliotheken in basisscholen, o.a. met bijzondere aandacht voor NT2-leerlingen, gemeentelijke en regionale leesbevorderingsprojecten voor kinderen en ouders, ook in speciaal en praktijkonderwijs en een gemeentelijke bewustwordingscampagne. Verwacht wordt dat in 2021 het volledige subsidiebudget van voornoemde regeling (€ 350.000,00) en de daaraan toegevoegde restantmiddelen uit 2020

(€ 114.060,00) zal worden benut voor verdere aanvragen. Op 30 september 2020 is het 'Bibliotheekconvenant 2020-2023' van kracht gegaan. Met dit convenant leggen het bibliotheekstelsel en Rijk, Provincies en gemeenten vast dat zij zich gezamenlijk gaan focussen op drie maatschappelijke opgaven, namelijk leesbevordering, digitale inclusie en een leven lang leren. Wij hebben dit convenant mede ondertekend. De uitwerking van dit convenant heeft geresulteerd in de totstandkoming van de Netwerkagenda waarin de invulling van voornoemde maatschappelijke opgaven. Belangrijk bij de uitvoering van de Netwerkagenda is het intensiveren van de samenwerking in gespreide en gedeelde verantwoordelijkheid van de lokale, provinciale en landelijke bibliotheekvoorzieningen.

Provinciale Staten hebben in haar vergadering op 7 februari 2020 het Gewijzigd Amendement 52 'Nederlandse Taal en Armoede' aanvaard waarin besloten is om:

- o *"De 1,2 miljoen euro gereserveerd voor integratie in de Sociale Agenda in te zetten om de beheersing van de Nederlandse taal, bij zowel de doelgroep NT1 als NT2, te verbeteren en digibetisme te verminderen;*
- o *De aanpak van laaggeletterdheid in samenwerking met Limburgse gemeenten verder te intensiveren. Met daarbij een aanvullende aandacht voor de moeilijke bereikbare NT1 doelgroep."*

Op 30 maart 2021 hebben wij de uitvoering van dit Gewijzigde Amendement vastgesteld, waarmee projecten ondersteund kunnen worden die hierop gericht zijn. Naar verwachting zullen we in 2021 diverse projecten ondersteunen. Daarvoor zijn en worden verkennende gesprekken gevoerd over initiatieven zoals: een provinciebreed leesoffensief voor primair en VMBO-onderwijs door Cubiss en alle Limburgse bibliotheken; taalprojecten voor arbeidsmigranten en nieuwkomers; wijkprojecten waarbinnen aanpak laaggeletterdheid en digibetisme een prominent en urgent aandachtspunt is; en projecten gericht op een gezonde leefstijl waarbij de mate van geletterdheid een grote rol speelt. Voor meer informatie verwijzen

wij u naar de mededeling portefeuillehouder inzake uitvoering Gewijzigd amendement 52 Nederlandse 'Taal en Armoede' verzonden op 30 maart jl. (kenmerk: 2021-8119).

- Armoede

We ondersteunen Stichting Burgerkracht Limburg en de maatschappelijke organisaties Voedselbank Limburg, Kledingbank Limburg en Leergeld. Deze organisaties zetten zich in op het voorkomen en aanpakken van armoede en maken onderdeel uit van de provinciale Sociale Basisinfrastructuur (zie toelichting onder 2.5). We ondersteunen het Jeugdfonds Sport en Cultuur en het Volwassenenfonds Sport en Cultuur. Deze fondsen bieden Limburgers die in armoede leven, de mogelijkheid om te kunnen meedoen met sport en cultuuractiviteiten. De bijdragen uit de fondsen worden onder andere ingezet voor contributiegelden, lesgeld en eventueel in materialen. Conform het besluit van Provinciale Staten van 18 december 2020 hebben we hier de uitvoering van motie 2719 Jetten, inzake steun kwetsbare kinderen aan gekoppeld. Deze is door Provinciale Staten op 18 december 2020 aangenomen. In deze motie worden Gedeputeerde Staten opgeroepen om een bedrag van € 125.000 te reserveren uit de vrijgevallen middelen uit de eindejaarbijstelling, ten behoeve van het Jeugdfonds Sport Limburg, het Jeugdfonds Cultuur Limburg en de Stichting Leergeld Limburg en deze middelen in te zetten daar waar de nood het hoogst is. In overleg met de genoemde fondsen en de Stichtingen Leergeld Limburg en Burgerkracht Limburg wordt ingezet op een project genaamd 'De Kleine Beurs'. Het betreft een bewustwordingscampagne en een online portal met als doel alle voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en leren bereikbaar te maken voor kinderen uit gezinnen die financieel onvoldoende draagkrachtig zijn. De campagne moet er toe bijdragen dat 31 gemeenten in Limburg hierbij aansluiten en gezinnen, maar ook de professionals en vrijwilligers die hen begeleiden, de weg naar ondersteuning vinden c.q. er naar kunnen verwijzen. In afstemming met de hierboven genoemde partijen wordt voor dit project € 75.000 uit de gelden gereserveerd. Voor de resterende gelden van € 50.000 vragen de genoemde partijen naar verwachting in de tweede helft van 2021 een ondersteuning aan om deze gelden te verdelen daar waar de nood het hoogst is. Vanwege de maatregelen n.a.v. corona is deze verdeling nu nog niet inzichtelijk.

Provinciale Staten hebben in haar vergadering op 7 februari 2020 het Gewijzigd Amendement 52 'Nederlandse Taal en Armoede' aanvaard waarin besloten is om:

- o *"een bedrag van € 1,5 mln. aan de procesmiddelen van de Sociale Agenda toe te voegen, met onder andere als doel gemeenten te ondersteunen om armoede in Limburg te voorkomen of te bestrijden."*

Op 30 maart 2021 hebben wij de uitvoering van dit Gewijzigde Amendement vastgesteld, waarmee projecten ondersteund kunnen worden die hierop gericht zijn. Een eerste initiatief dat wij hebben ondersteund is het Volwassenenfonds Sport & Cultuur Limburg. Het Volwassenenfonds is vergelijkbaar met het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Het fonds zet zich in voor (kwetsbare) jongvolwassenen met multi-problematiek tussen 19–30 jaar en kwetsbare senioren van 65 jaar en ouder. Doel is om mensen die leven rond het bestaansminimum via sport- en cultuuractiviteiten te laten deelnemen aan onze samenleving. Bij de doelgroep spelen in de regel meer problemen tegelijk: armoede, schulden, niet participeren, slechte gezondheid, eenzaamheid. Actueel speelt daarbij ook het belang van vitaliteit en weerbaarheid tegen het coronavirus een belangrijke rol. Voor meer informatie over de wijze van uitvoering van het Gewijzigd amendement 52 'Nederlandse Taal en Armoede' verwijzen wij u naar de mededeling portefeuillehouder hieromtrent verzonden op 30 maart jl. (kenmerk: 2021-8119).

- Eenzaamheid

We hebben bijgedragen aan het vergroten van de bewustwording over wat iemand kan doen voor een ander in het kader van eenzaamheid. We hebben hiertoe een viertal posters ontworpen en verspreid

onder onze partners, zoals gemeenten, de GGD, maatschappelijke organisaties (Katholieke Bond voor Ouderen (KBO), Jeugdwerk Limburg, Jongeren Netwerk Limburg en Stichting SMOL) en de Stichting Burgerkracht Limburg.

Meer dan 20 Limburgse gemeenten hebben hun medewerking bevestigd en de posters opgehangen op doorstroomlocaties zoals supermarkten en afhankelijk van de op dat moment geldende coronamaatregelen ook in winkelcentra, scholen, sportscholen, bibliotheken enz.. De posters die specifiek waren gericht op de aandacht van kinderen en jongeren werden gedeeld met zowel honderden basis- en middelbare scholen als stichtingen uit de educatieve sector. Bovenop de fysieke verspreiding hebben we partners opgeroepen om de posters ook op digitale manier met hun netwerken te delen bijv. als onderdeel van een nieuwsbrief.

We hebben op 2 december 2020 het convenant 'Samen tegen eenzaamheid' mee ondertekend, een initiatief van oorspronkelijk 9 Zuid-Limburgse gemeenten, Provincie en KBO Limburg. Het aantal gemeenten dat zich hierbij aansluit groeit (inmiddels 14 gemeenten). Als gevolg van dit convenant is een coalitie ontstaan om samen eenzaamheid op een krachtige wijze aan te pakken. Wij hebben hiertoe bijgedragen door deze bewustwording in een videoboodschap uit te spreken als een probleem waar we ons allemaal voor moeten inzetten. Deze videoboodschap is onder andere gedeeld tijdens een symposium op 8 oktober 2020. Binnen deze samenwerking vinden sinds het begin van 2021 regelmatig bijeenkomsten plaats (ongeveer één keer per zes weken) waar gemeenten de lokale initiatieven van verschillende stakeholders met elkaar delen.

Betreffende de bestrijding van eenzaamheid bestaan er veel verbindingen met andere beleidsvelden buiten de Sociale Agenda, zoals cultuur en sport. Het betreffen projecten die vallen onder de nadere subsidieregels voor lokale en regionale musea en onder de subsidieregels sport en bewegen voor kinderen in het primair onderwijs en voor senioren. Bij musea worden met de inzet van vrijwilligerswerk, vaak mensen met een verhoogd risico op eenzaamheid betrokken. Diverse sport- en beweegprojecten zijn gericht op mensen die door hun deelname (bovenop vermeerderd beweeggedrag) ook meer sociale aansluiting vinden.

Als laatste hebben wij bij het verspreiden van informatie over hulplijnen ook ingezet op de aanpak van eenzaamheid. In de eerste programmaliijn hebben wij deze inzet al omschreven. In de eerste lockdown is informatie onder 385.000 huishoudens in Limburg per post verspreid bij gezinnen in nood. Deze informatie bevatte ook hulplijnen gericht op eenzaamheid.

Activiteiten zoals hierboven beschreven dragen mede bij aan de zelfredzaamheid van senioren en tegengaan van eenzaamheid onder senioren (Motie 2548 Absil & gewijzigde motie 2549 Fischer-Otten).

2.4. Vitale gemeenschappen

Vanuit deze lijn wordt ingezet op het ondersteunen van de zelfredzaamheid van Limburgse gemeenschappen (samenredzaamheid), waardoor burgers zelf de regie nemen op het zorgen voor elkaar en voor hun woon- en leefomgeving.

Onder deze lijn zal ook de voortgang van 'Vie' (eerder bekend als Center Court Kerkrade) worden meegenomen (toezegging 8562)

A. Schematisch overzicht voortgang van de beoogde resultaten/wapenfeiten en doelen

Programmalijn	Beschrijving	Voortgang
4.1 Iedere gemeenschap heeft eigen kracht	Continueren van integrale wijkenaanpak (incl. lage SES-wijken), waarbij we inzetten op het versterken van een langjarige samenwerking (zoals Donderberg en Vastenavondkamp) en op kennisdeling. (wapenfeit)	
	Stimuleren en faciliteren van partners inzake community building binnen gemeenschappen, wijken, buurten en/of dorpskernen (wapenfeit)	
4.2 Iedere gemeenschap verdient gemeenschappelijke voorzieningen die het sociale en fysieke domein verbinden	Ondersteunen van initiatieven gericht op laagdrempelige steunstructuren in wijken en dorpen (gemeenschapsaccommodaties).	
	Verkennen van mogelijkheden voor proeftuinen waar professionals, woningcorporaties en bewoners samenwerken aan vernieuwende huisvesting en integrale ondersteuning van senioren in de wijk, met als doel om de zelfredzaamheid zo lang mogelijk te stimuleren. (wapenfeit)	
	Maximaal aansluiten op landelijke en regionale ontwikkelingen zoals de Regiodeal Parkstad Limburg, de Regiodeal Noord-Limburg en de Investeringsagenda Noord-Limburg.	

B. Inhoudelijke toelichting op de beoogde resultaten/wapenfeiten en doelen

Iedere gemeenschap heeft eigen kracht

Er zijn grote verschillen tussen regio's, wijken en buurten in Limburg. Onze bijdrage binnen vitale gemeenschappen is gericht op het ondersteunen van de zelfredzaamheid van Limburgse gemeenschappen (samenredzaamheid), waardoor burgers zelf de regie nemen op het zorgen voor elkaar en voor hun woon- en leefomgeving. We richten ons op de kracht van/in vitale gemeenschappen. Wij continueren onze betrokkenheid, samen met partners, bij een integrale wijkenaanpak voor die wijken die een stevige sociaal-maatschappelijke en ruimtelijk-fysieke opgave hebben. We zetten in op een sterkere samenwerking door deze langjarig op te pakken en de kennisdeling tussen partners te intensiveren. Daarnaast wordt actief ingezet op delen van kennis met andere Limburgse gemeenten. We zetten in op het ondersteunen van de integrale wijkenaanpak in de volgende drie wijken:

1) Wijkontwikkelingsplan (WOP) Donderberg Roermond

In de wijk Donderberg in Roermond werken we met gemeente, Wonen Zuid en Wonen Limburg sinds 2012 integraal samen om de zelfredzaamheid én samenredzaamheid van de inwoners te versterken. In januari 2021 is de looptijd van fase 2 van het Wijkontwikkelingsplan (WOP) Donderberg, wegens de door corona opgelopen vertraging, met een jaar verlengd (2017-2022). In de tweede helft van 2021 wordt fase 2 van het WOP Donderberg geëvalueerd op basis waarvan de opdracht voor fase 3 (2022-2025) wordt geformuleerd. Fase 2 heeft als focus het vergroten van het netwerk van betrokkenen in de wijk (inwoners en professionals). De Provincie is partner in het wijkontwikkelingsproces, neemt deel aan de regie- en Stuurgroep, en draagt financieel bij. Sociale projecten dienen duurzaam te zijn. Door de coronamaatregelen heeft het werken met groepen de afgelopen tijd niet of maar beperkt plaats kunnen vinden. Zodra het kan wordt dit weer opgepakt. Partners in het sociaal domein weten elkaar steeds beter te vinden. Stichting DB4ALL heeft het Iftar-project uitgevoerd, waarbij jongeren vrijwillig maaltijden hebben samengesteld en hebben rondgebracht. De organisatie biedt voor jongeren een ontmoetingsplaats, begeleiding van jongeren op houding en gedrag, de mogelijkheid/het stimuleren van sporten en het bieden van perspectief op duurzame participatie. Voor de ontwikkeling en realisatie van een buurtzorghuis in de wijk (Donderhof) is een intentieovereenkomst getekend tussen initiatiefnemers, Wonen Limburg en Proteion. Het onderzoek 'Wonen en zorg' op de Donderberg is opgeleverd en de resultaten worden in de opdracht voor fase 3 meegenomen. De nog uit te voeren fysieke projecten zijn verder voorbereid.

2) Wijkkenaanpak Vastenavondkamp Venlo

In de wijk Vastenavondkamp speelt een stapeling van maatschappelijke problemen in een relatief verouderde woonwijk met een zeer beperkt zelf-herstellend vermogen. Met andere woorden, een combinatie van problemen op het gebied van zorg, welzijn, welvaart, wonen en woonomgeving die op elkaar inwerken en elkaar versterken.

Op 13 maart 2019 hebben de gemeente Venlo, woningcorporaties Woonwenz en Antares en de Provincie Limburg een samenwerkingsconvenant ondertekend, waarin is uitgesproken om als vier partners aan de slag te gaan met een integrale wijkenaanpak in de wijk. Als partner binnen dit convenant opereert de Provincie als toegevoegde waarde in het sociaal domein, stimuleert het de transitie op de woningmarkt, bevordert het een duurzame en gezonde leefomgeving, brengt het kennis en ervaring in t.a.v. wijkgericht werken vanuit een integrale benadering en kan zij bij een gedragen integrale aanpak optreden als subsidiënt. Als partner zijn we ambtelijk vertegenwoordigd in de Regiegroep en bestuurlijk vindt vertegenwoordiging plaats in de Stuurgroep.

Bij de aanpak in 2019 is het accent gelegd op sociaal-maatschappelijke en veiligheidsmaatregelen. Om tot een integrale wijkenaanpak te komen is op verzoek van de Provincie in 2020 gewerkt aan een

ruimtelijke-fysieke aanpak, die vervlochten is met de sociaal maatschappelijke en veiligheidsaanpak. Als basis voor de ruimtelijk-fysieke maatregelen is een gebiedsvisie Vastenavondkamp opgesteld. Dit heeft geleid tot een verbreding van de aanpak zoals beschreven in het Uitvoeringsplan 2021-2025. Voor de periode 2021-2025 wordt gefocust op: het verhogen van het veiligheidsgevoel in de wijk, het verbeteren van de gezondheid van de wijkbewoners, het verbeteren van de manier van samenleven, het verhogen van de diversiteit in de wijk, het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs, het vergroten van de kwaliteit en diversiteit van het woningaanbod, het verhogen van het voorzieningenniveau en het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte. Om dit te bereiken worden sociaal-maatschappelijke, ruimtelijk-fysieke en veiligheidsprojecten geïnitieerd.

Voor de monitoring van het Uitvoeringsplan 2021-2025 wordt gebruik gemaakt van de wijkanalyse die om de drie jaar plaatsvindt. De wijkanalyse van 2020 vormt de basis voor het vervolg van de wijkenaanpak. Vanuit de Sociale Agenda dragen wij hier € 752.659⁷ aan bij (totale begrote projectkosten bedragen € 22.051.000). U bent hierover geïnformeerd middels een mededeling portefeuillehouder van 11 mei 2021 (kenmerk: 2021/13618).

3) Vreedzame wijk Malberg (Maastricht)

Vanuit de Sociale Agenda ondersteunen wij financieel de aanpak in Malberg volgens de methode van de Vreedzame Wijk. Inhoudelijk is een verbinding gelegd met de wijkenaanpak Vastenavondkamp, er is kennis uitgewisseld, o.a. tijdens een werkbezoek, en de monitoring van de Vreedzame Wijk (die ook in Vastenavondkamp wordt geïmplementeerd) wordt in gezamenlijkheid opgepakt door Maastricht University. De Vreedzame Wijk behelst het versterken van sociale cohesie, actief burgerschap, een positief opvoedklimaat en interprofessionele samenwerking. De school is reeds een Vreedzame School en van daaruit wordt het gebied uitgebreid naar een Vreedzame Wijk, naar alle partners, buurtbewoners, verenigingen, ouders, ondernemers, etc.. De landelijk bewezen effectieve methode reikt tools en begeleiding aan voor onder andere sociale omgangsvormen, conflicthantering en het bevorderen van participatie. Tijdens een 2-jarig implementatietraject wordt de Vreedzame School uitgerold naar een Vreedzaam Kindcentrum én naar een Vreedzame Wijk. Dit gebeurt naast elkaar en wordt intensief begeleid door de landelijke Stichting Vreedzaam. Het implementeren is maatwerk en wordt afgestemd op de specifieke kenmerken van de wijk Malberg.

- Inzet op community building

Gezien het belang van vitale gemeenschappen zetten we in op community building oftewel gemeenschapsopbouw. Vertrekpunt is steeds de aanwezige kracht en kwaliteit van een gemeenschap. We ondersteunen (inhoudelijk en/of financieel) gemeenten en andere partners, daar waar nodig en gewenst, in het stimuleren van community building binnen gemeenschappen, wijken, buurten of dorpskernen. Wij zijn als partner en subsidiënt betrokken bij de IBA-projecten Gebrookerbos, Ikgroenhet, Eyselshoven Doet! en Slot Schaesberg, en bij het project Stadslab Heerlen. We nemen deel aan overleggen, delen kennis en brengen partijen samen. Met de uitvoering van deze projecten wordt verder gewerkt aan gemeenschapsopbouw in diverse buurten van Parkstad. Voor Gebrookerbos⁸ onderzoekt de gemeente Heerlen, in samenwerking met de Open Universiteit en kenniscentrum Neimed, de mogelijkheden voor een verdere uitrol van de methode aan de hand van de monitoringsresultaten. Tevens worden Onze Buurt en Spil in de Wijk mede door de Provincie ondersteund om community building te stimuleren. Onze Buurt is een initiatief van woningbouwcorporaties met een jaarlijkse prijsvraag die de leefbaarheid in wijken en dorpen bevordert. Spil in de Wijk is bedoeld om de

⁷ Het betreft hier middelen vanuit de vorige coalitieperiode 2015-2019.

⁸ Verzamelnaam van alle burgerinitiatieven die zorg dragen voor de natuurlijk, sociale en economische verduurzaming van open ruimtes in Heerlen Noord.

professionals die in dorpen, wijken en buurten in het sociale woon-domein werkzaam zijn met elkaar in verbinding te brengen, om zodoende kennis uit te wisselen. Eind 2020 is zij gevormd tot stichting Buro Spil in de Wijk. We ondersteunen Spil in de Wijk financieel en daarnaast hebben we een adviserende rol en brengen we kennis in.

In hoofdstuk 5 worden een aantal kennisplatforms vermeld, die (mede ondersteund door de Provincie Limburg) werken aan het zichtbaar maken van activiteiten met als doel de zelfredzaamheid van Limburgers te vergroten d.m.v. community building.

Iedere gemeenschap verdient gemeenschappelijke voorzieningen die het sociale en fysieke domein verbinden

Voor iedere gemeenschap is het van belang om een centrale ontmoetingsplek te hebben. Een ontmoetingsplek dat een knooppunt vormt in de lokale (netwerk)samenleving. We continueren de (financiële) ondersteuning van gemeenschapsaccommodaties door middel van de subsidieregeling Gemeenschapsaccommodaties 2020-2023. Het doel van deze regeling is het ondersteunen van de (her)ontwikkeling van, respectievelijk tot, een unieke gemeenschapsaccommodatie in een kern, zodat wordt voorzien in een brede ontmoetingsfunctie voor alle inwoners en specifieke ondersteuning van de inwoners in een kwetsbare positie. Tot nu toe zijn er vanuit deze regeling 6 subsidies verleend (3 in Noord-Limburg, 1 in Midden-Limburg en 2 in Zuid-Limburg), 9 subsidieverzoeken zijn afgewezen en 1 subsidieverzoek is buiten behandeling gesteld. Momenteel zijn er nog 10 subsidieaanvragen in behandeling en we verwachten nog minimaal 5 nieuwe aanvragen. Op dit moment is € 525.058 aan subsidie verleend en resteert er nog €821.942. Op basis van gesprekken met initiatiefnemers kunnen we stellen dat er veel belangstelling voor deze regeling is en wij naar verwachting voor het einde van de collegeperiode het subsidieplafond (€ 1.375.000) bereiken.

- Passend wonen in de buurt

In het uitvoeringskader Sociale Agenda staat aangegeven dat we een beknopte evaluatie uitvoeren gericht op de doelmatigheid en effectiviteit van de nadere Subsidieregels Passend Wonen in de buurt. Dit kader en de daaraan gekoppelde subsidieregeling is afgerond op 31 december 2018. Uit de beknopte evaluatie is gebleken dat de financiële ondersteuning in dit kader met name gericht was op de daadwerkelijke bouw en verbouw van de initiatieven. We hebben besloten een integratie van dergelijke initiatieven op te nemen in de Nadere Subsidieregels Stimulering Wonen 2020-2023 voortkomend uit beleidskader Limburgse Agenda Wonen. In overleg kunnen wij bijdragen aan activiteiten verbonden aan deze initiatieven die zich richten op de doelstellingen van de Sociale Agenda.

- Proeftuinen voor huisvesting senioren in de wijk

Voor het onderzoeken van mogelijkheden voor vijf proeftuinen wordt aangesloten bij projecten binnen de Nadere Subsidieregels Stimulering Wonen 2020-2023, het kader Kwaliteit Limburgse Centra en het Beleidsprogramma Monumenten 2020-2023. Verkend wordt of initiatieven die het fysieke en sociale domein met elkaar verbinden en de zelfredzaamheid van senioren stimuleren (mede invulling gewijzigde motie 2549 Fischer-Otten inz. seniorenbeleid), financieel kunnen worden ondersteund, en of informatie/businesscases provinciebreed kunnen worden gedeeld. Hierbij wordt mogelijk een verbinding gelegd met de landelijke Taskforce Wonen en Zorg, die gemeenten ondersteunt bij woonzorgopgaven, andere regionale en nationale ontwikkelingen en bij het knooppunt collectief wonen van de Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL). Via het Limburg Pact voor een sterker Nederland⁹ wordt met de lobby in Den Haag ook aandacht gevraagd voor geschikte woningen voor specifieke doelgroepen waaronder

⁹ https://www.limburg.nl/publish/pages/5843/limburg_pact_voor_een_sterker_nederland.pdf

senioren. Er zijn op dit moment nog geen projecten geselecteerd als proeftuin, de komende periode wordt hier nader op ingezet.

- Regiodeal Parkstad Limburg

Samen met de Stadsregio Parkstad Limburg en de Rijksoverheid werken wij samen om een impuls te geven aan de ontwikkeling van deze regio. Dat doen we als lid van de Stuurgroep van de Regiodeal Parkstad, die zich richt op het verbeteren van de leefbaarheid en op het versterken van de sociaaleconomische structuur in deze regio. Hiervoor worden door gemeenten onder meer wijk- of gebiedsgerichte aanpakken uitgewerkt, die ervoor zorgen dat diverse projecten (bijv. Kansrijke Start, Gezonde Basisschool van de Toekomst) in gezamenlijkheid tot uitvoering worden gebracht. Drie concrete projecten uit de Regiodeal Parkstad Limburg die tevens worden ondersteund door het Uitvoeringskader van de Sociale Agenda zijn Vie, Rolduckerveld en de Voorzieningenwijzer. Naast onze deelname in de Stuurgroep denken we als Provincie mee bij het ontwikkelen van projectvoorstellen, brengen we relevante partijen met elkaar in verbinding en dragen wij financieel bij aan de uitvoering van projecten. Dat doen we zowel direct (via separate subsidies) als indirect (via eerder verleende subsidies op Zuid-Limburgs niveau).

Vie

Naar aanleiding van toezegging 8562 gaan wij hier nader in op het project Vie, wellicht beter bekend onder de vorige werktitel Center Court Kerkrade. Het project richt zich op verbetering van gezondheid en vitaliteit van de inwoners in Kerkrade en de regio. Het is een centrale locatie waar tal van activiteiten op vitaliteits- en gezondheidsgebied in samenhang aangeboden zullen worden. Met de bouw van de fysieke locatie met onder meer een sporthal en zwembad in het centrum van Kerkrade is in juli 2020 gestart, de oplevering is volgens planning in het eerste kwartaal van 2022. Zoals bekend draagt de Provincie hier in totaal € 8 mln. aan bij waarvan € 1 mln. vanuit de Sociale Agenda.

Naast deze fysieke component, bestaat de kern van het project uit drie inhoudelijke programmalijnen: gezonde jeugd, vitale wijken en vitaal ouder worden. Aan deze programmalijnen geeft de Gemeente Kerkrade invulling via een in januari 2021 door de gemeenteraad vastgesteld Lokaal Uitvoeringsprogramma, waarin de nadruk ligt op preventieve in plaats van curatieve interventies. Doordat Gemeente Kerkrade hierin over een periode van tien jaar een bedrag van € 12 miljoen extra investeert, kunnen interventies sneller worden uitgerold en opgeschaald en worden er dus eerder en meer resultaten bereikt. Deze investering is ook als verplichting opgenomen in de subsidiebeschikking van Provincie Limburg. Op vooraf bepaalde rapportagemomenten dient Gemeente Kerkrade inzichtelijk te maken hoe zij invulling geven aan deze verplichting. Aan de hand van een regionaal uitvoeringsprogramma, dat in mei 2021 is vastgesteld, wordt de bovenlokale functie van Vie nader bepaald. Naast de expertisefunctie die Vie gaat spelen, moet het ook een plek worden waar voor en door partners uit de regio geïnnoveerd en geëxperimenteerd kan worden. Dit moet bijdragen aan (een versnelling in) de ontwikkeling van effectieve interventies in het sociaal domein, zodat de achterstandspositie van Parkstad Limburg op het gebied van gezondheid en vitaliteit kan worden ingelopen.

- Regiodeal en Investeringsagenda Noord-Limburg

In 2020 heeft de Provincie Limburg zowel een Regiodeal als een Investeringsagenda afgesloten met de regio Noord-Limburg. Met beide agenda's wordt een stevige impuls gegeven aan de realisatie van de ambitie van samen op weg naar een gezond, ondernemend en veilig Noord-Limburg. Eén van de thema's binnen beide agenda's is het thema 'Vitaal en Gezond'. Het hoofddoel van dit thema is het vergroten van de levensverwachting met aandacht voor onder meer het stimuleren van een gezonde leefstijl met name in sociaal zwakkere wijken en kernen, anticiperend op de toenemende vergrijzing en vraag naar zorg.

Afstemming tussen Regio en Provincie vindt plaats in een bestuurlijk overleg, het zogenoemde 'Beejekurfoverleg'. Beide samenwerkingen worden geconcretiseerd in enkele tranches. In de eerste tranche Regiodeal / Vitaal en Gezond zijn een drietal projecten gehonoreerd, namelijk het Ontwikkelplan Gezondste Regio 2020 – 2022, Burgerinitiatieven en huisartsenzorg en een Meerjarenprogramma Jeugd, Gezondheid en Voeding. Alle drie de projecten dragen bij aan zowel de doelstellingen van de Regiodeal als de doelstellingen van de Sociale Agenda. Als Provincie dragen we zorg voor afstemming met de regio. De eerste tranche Investeringsagenda wordt momenteel uitgewerkt in afstemming met de regio en, via de regio, met de initiatiefnemers van de projecten. Initiatieven uit deze Investeringsagenda zijn o.a.:

- Wijkeraanpak Horst-west
- Transformatieplan Jeugd: preventie en vroegsignalering
- Langer zelfstandig thuis zorgtechnologie (campagne)

3. Sociale basisinfrastructuur

Vanuit de sociale basisinfrastructuur wordt ingezet op het ondersteunen van partners die provinciebreed georganiseerd zijn en een belangrijke bijdrage leveren aan het leef- en vestigingsklimaat van Limburgers, die de sociale cohesie bevorderen en die Limburgers in een kwetsbare positie ondersteunen. In deze basisinfrastructuur ondersteunen we structureel de provinciaal erkende maatschappelijke organisaties. Zij zetten zich blijvend in voor de gezondheid, vitaliteit, participatie en zelfredzaamheid van Limburgers. Ze ondersteunen hun vrijwilligers en behartigen de belangen van hun doelgroepen. Daarnaast ondersteunen we structuur Burgerkracht Limburg. Zij richt zich op het vertolken van de stem van alle burgers en zet zich in voor burgers in een kwetsbare positie, om ze weer mee te laten doen in de samenleving. Daarnaast ondersteunen we structureel Cubiss Limburg als provinciale wettelijke taak. Zij zet zich vraaggericht in vanuit een effectieve en efficiënte steunfunctie voor alle Limburgse bibliotheken gericht op o.a. de aanpak van laaggeletterdheid en digibetisme. Deze sociale basisinfrastructuur wordt overigens niet gefinancierd vanuit de Sociale Agenda beleidsintensiveringsmiddelen, maar vanuit de reguliere begrotingsmiddelen.

A. Inhoudelijke toelichting op de uitvoering

- Maatschappelijke organisaties

Op 28 april 2020 hebben wij het Kader Maatschappelijke Organisaties 2021-2024: 'Sociale bindingskracht in Limburg 2021-2024' (hierna: Kader maatschappelijke organisaties) vastgesteld. Hiermee hebben wij de uitgangspunten van het provinciale beleid ten aanzien van de 26 provinciaal erkende maatschappelijke organisaties vastgesteld. De maatschappelijke organisaties stimuleren wij om vanuit dit kader een essentiële bijdrage te leveren aan het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid en de participatie van (kwetsbare) burgers. Op basis van dit kader hebben wij op 2 juni 2020 de nadere subsidieregeling Maatschappelijke organisaties 2021-2024 vastgesteld en vervolgens hebben wij de maatschappelijke organisaties financiële ondersteuning verleend voor hun jaarplannen 2021. Zoals in het Collegeprogramma 'Vernieuwend Verbinden' is opgenomen, hebben wij een nieuwe maatschappelijke organisatie toegevoegd aan dit netwerk gericht op veteranen in Limburg. Deze nieuwe organisatie heeft de naam Stichting Koepel Veteranen en andere Geüniformeerden organisaties Limburg (SKVGOL) en is in december 2020 opgericht.

Met de huidige maatschappelijke organisaties en haar doelgroepen achten wij dat de Limburger in zijn volledigheid vertegenwoordigd is. Dit is ook geconstateerd in de evaluatie uitgevoerd naar het Kader maatschappelijke organisaties. In de Statencommissie Cultuur en Samenleving van 9 oktober 2020 hebben Provinciale Staten ons verzocht een evaluatie te laten uitvoeren naar de uitvoerbaarheid van het Kader maatschappelijke organisatie vanuit het perspectief van maatschappelijke organisaties. Wij hebben Zuyd Hogeschool hiervoor opdracht verleend. Bij de evaluatie zijn alle maatschappelijke organisaties betrokken geweest, er heeft een deskresearch plaatsgevonden, zijn vragenlijsten ingevuld en er hebben verdiepende focus groepsbijeenkomsten plaatsgevonden. Geconstateerd is, dat de huidige werkwijze en het beleid vastgesteld in het Kader maatschappelijke organisaties past bij het concept 'responsieve overheid'. Hetgeen betekent dat wij werken vanuit de gedachte wat werkelijk belangrijk is voor de burgers. De evaluatie¹⁰ heeft enkele aanbevelingen opgeleverd die wij in samenwerking met de maatschappelijke organisaties zullen oppakken en opvolgen. De aanbevelingen zijn gericht op

¹⁰ Over deze evaluatie is PS op 21 juli 2021 geïnformeerd via een informeren stuk. Dit ligt na de peildatum van 1 juli 2021 van deze voortgangsrapportage, echter leek het ons goed om het toch in deze rapportage te benoemen. Via deze link is de evaluatie te vinden: [Document Limburg - Informeren stuk inzake Evaluatie van het Kader maatschappelijke organisaties, brief GS van 20-7-2021 \(GS 2021-17725\).pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

verbetering op de helderheid in taal, het beschrijvend reflecteren op impact door de maatschappelijke organisaties en een duurzame versterking van de samenwerking met en tussen de maatschappelijke organisaties.

Wij hebben de maatschappelijke organisaties gevraagd om hun activiteiten voor het jaar 2020 aan de ontstane situatie naar aanleiding van corona aan te passen en voor het jaar 2021 in hun werkplannen voorstellen op te nemen die gericht zijn op het ondersteunen van de gezondheid, het welbevinden en de participatie van de meest kwetsbare burgers in de context van betrokken worden bij en kunnen meedoen aan het maatschappelijk herstel na de coronacrisis (ook in relatie tot motie 2549 gewijzigd Fischer-Otten). Aan de maatschappelijke organisaties die zich specifiek bezighouden met het verlichten van de gevolgen van armoede hebben wij de mogelijkheid geboden om de provinciale subsidiegelden 2021 volledig in te zetten voor hun kernactiviteiten c.q. basisactiviteiten. Dat betekent dat wij deze organisaties hebben ontheven van de verplichting om te voldoen aan de verdeling van de provinciale middelen in een basis- en projectdeel. Hiermee hebben we bijgedragen aan het laten voortbestaan van de maatschappelijke organisatie gedurende deze crisisperiode en daarmee ondersteuning te kunnen blijven geven aan hun eigen doelgroepen in maatschappij.

- Burgerkracht Limburg

Op 19 mei 2020 hebben wij het kader Burgerkracht Limburg 2021-2024 (hierna: Kader Burgerkracht) vastgesteld. Hierin is opgenomen op welke wijze zij een bijdrage kan leveren aan de samenleving, namelijk door:

- een rol te nemen in het signaleren van trends en ontwikkelingen rond maatschappelijke vraagstukken;
- zich in te zetten om de gezondheid, vitaliteit, participatie, zelfredzaamheid van (kwetsbare) burgers te bevorderen en hun belangen te behartigen;
- stem te geven aan (kwetsbare) burgers en mede uitvoering geven aan de programmalijnen uit het Uitvoeringskader Sociale Agenda.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Het ondersteunen van spreekuren Sociale Zekerheid: door vrijwilligers/ervaringsdeskundigen worden spreekuren verzorgd door heel Limburg. De doelgroep zijn burgers die vastlopen bij aanvragen bij het UWV en de Sociale Diensten/Gemeenten. Dit doen ze door middel van informatie en advies, het schrijven van bezwaarschriften en begeleiden bij gesprekken bij de instanties. Er zijn meer dan 5000 cliëntcontacten per jaar. Naast de financiële ondersteuning verzorgt Burgerkracht Limburg ook de deskundigheidsbevordering en is zij organisator van nieuwe spreekuurpunten.
- Burgerkracht Limburg organiseert en voert workshops Positieve Gezondheid voor alle doelgroepen uit in diverse varianten. Dit aanbod richt zich op burgers (in een kwetsbare positie) en wordt uitgevoerd door vrijwilligers. Burgerkracht Limburg schoolt, ondersteunt en begeleidt deze vrijwillige trainers.

Op basis van het Kader Burgerkracht hebben wij Burgerkracht Limburg financieel ondersteund. Hiermee kan zij zich richten op een drietal thema's ('zelfredzaamheid en samenredzaamheid', 'bestaanszekerheid' en 'Positieve Gezondheid') en primair op de doelgroep 'Limburgers in een kwetsbare positie', meer in het bijzonder jongeren en senioren in een kwetsbare positie. We hebben periodiek overleg met hen om te monitoren en te bewaken, dat ze zich blijvend inzetten voor de maatschappij, daarbij zijn onderstaande doelstellingen leidend:

1. bevorderen van zelfredzaamheid en vergroten van de participatie;
2. bestaanszekerheid en armoede;
3. positieve gezondheid;

4. informele zorg;
5. vitale gemeenschappen in relatie tot woon- en leefomgeving;
6. innovatie en doorontwikkeling.

In 2020 is men voortvarend aan de slag gegaan met de uitvoering van het Scholingsplan Positieve Gezondheid. Daarnaast is het Actiecentrum Limburg Positief Gezond overgegaan naar en in de Beweging Limburg Positief Gezond en ondergebracht bij Burgerkracht Limburg (zie paragraaf 2.3).

Tijdens de actualiteit van de coronacrisis zijn diverse activiteiten in gang gezet die burgers handreikingen boden om het coronaleed te verzachten, nl.: via de website zijn diverse, vaak lokale initiatieven verzameld, eigen verhalen verzameld en online gezet, een crisiskaart voor alleenstaanden ontworpen die mogelijk met corona-verschijnselen moeten worden opgenomen in een ziekenhuis of andere zorginstelling. Er is voor gezorgd dat mantelzorgers die over de grens gaan en komen naar en van België en Duitsland geen problemen ondervinden van corona-beperkingen. Burgerkracht Limburg verzamelt permanent signalen over problemen die zijn veroorzaakt door de corona-uitbraak bij patiëntenverenigingen, cliënten- en patiëntenraden, koepel- en doelgroeporganisaties. De signalen worden stelselmatig gedeeld met de Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd met wie de organisatie verbonden is. Er is een eerste zelfhulpgroep opgericht van burgers die na een corona-besmetting nog lang last hebben van symptomen. Vanuit het Ministerie van VWS is na deze succesvolle pilot subsidie toegezegd om dit initiatief, samen met enkele partners, door te ontwikkelen en uit te breiden. Via het eigen Burgerpanel werd een grote groep burgers gevraagd naar hun ervaringen met reguliere zorg tijdens de corona-crisis. De resultaten werden gedeeld met tal van stakeholders in de zorg en door middel van een laagdrempelige infographic¹¹ ook met de inwoners van onze provincie. De organisatie bood en biedt talrijke online-alternatieven voor de fysieke workshops, inspiratiesessies, trainingen, innovatiesprints en zelfs conferenties. Daarmee konden en kunnen burgers en professionals ondanks de corona-beperkingen ervaringen en informatie uitwisselen over uiteenlopende actuele thema's zoals participatie voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, armoede, positieve gezondheid, kindermishandeling en mantelzorg.

Extra aandacht gaat inmiddels uit naar jongeren. Via sociale media en nieuwe werkvormen zoals lesprogramma's, (bord)spellen en competities worden zij getriggerd om na te denken over hun eigen veerkracht en hun bijdrage aan die van anderen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Burgerkracht Limburg organiseert "Social Labs". Hiervoor worden jongeren opgeroepen om hun ideeën te delen. Burgerkracht Limburg wil naar deze jongeren luisteren om te horen wat zij belangrijk vinden, wat hun zorgen zijn en welke concrete ideeën zij hebben. In de bijgevoegde link¹² vindt u meer informatie.
- In samenwerking met de Kredietbank Limburg wordt een voorlichtingsprogramma opgezet over het financieel weerbaar maken van jongeren.
- Burgerkracht Limburg is actief in het werven, opleiden en begeleiden van jongerenambassadeurs Positieve Gezondheid om andere leeftijdsgenoten te inspireren met hun eigen Positieve Gezondheid aan de slag te gaan.

- Cubiss Limburg en Limburgse bibliotheken

We hebben Cubiss Limburg ondersteund als provinciale ondersteuningsinstelling voor de Limburgse bibliotheken. Dit doen wij conform de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) en aan de hand van de uitvoering van het jaarlijkse werkplan van Cubiss Limburg waarbinnen voornoemde

¹¹ <https://burgerkrachtlimburg.nl/wp-content/uploads/2020/08/Burgerkracht-Burgerpanel-Factsheet-Peiling-Reguliere-zorg-in-Coronatijd.pdf>

¹² <https://www.burgerkrachtlimburg.nl/nieuws/gezocht-jonge-creatieve-denkers-voor-ons-social-lab/>

wettelijke taak m.b.t. bibliotheekinnovatie en het interbibliothecair leenverkeer wordt ingevuld. Cubiss Limburg ondersteunt via het werkplan vraag gestuurd én op maat naar wens en behoefte van de Limburgse bibliotheken. Conform de jaarlijkse afspraken hebben wij ook in 2020 periodiek overleg gevoerd met Cubiss ten aanzien van de inzet van financiële middelen in relatie tot de ureninzet en resultaatafspraken met betrekking tot het werkplan.

De rol van Cubiss bij de inzet van bibliotheken in de samenleving, (wijkgericht) met en binnen gemeenten, met culturele en maatschappelijke organisaties en binnen diverse vormen van onderwijs (formeel en non formeel), draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen van de Sociale Agenda (zie ook paragraaf 2.3 inzake inzet laaggeletterdheid, digibetisme en gewijzigd Amendement 52 Nederlandse taal en Armoede). Zij zijn als provinciale ondersteuningsinstelling en onze verbindende schakel naar de Limburgse bibliotheken hierbij essentieel. Wij hebben regelmatig overleg om te bekijken op welke wijze de organisatie haar rol vervuld en of er goede initiatieven te verbinden en te verspreiden zijn. Daarnaast hebben we in het afgelopen jaar met de organisatie de mogelijke rol van lokale bibliotheken besproken in (boven)regionale projecten. Bibliotheken kunnen hier van belang zijn als verbinder van kennis en innovatiekracht naar de burger. Voorbeelden hiervan zijn projecten als Lime, een samenwerking met Discovery, samenwerking in de bewustwordingscampagne ten aanzien van kindermishandeling en eenzaamheid en samenwerking in Gelijke Kansen Allianties, Educatieve Agenda Limburg en de Gezonde Basisschool van de Toekomst. In de crisissituatie naar aanleiding van corona is ingezet op een creatieve en innovatieve wijze om de Limburgse bibliotheken te ondersteunen met digitale bijeenkomsten en e-learning. De bibliotheken zijn in beweging gebleven en aanwezig gebleven in de maatschappij ondanks de beperkingen.

4. Financiën en Risico's

Financiën

In dit hoofdstuk wordt het totaalbeeld gegeven inzake de financiële voortgang van de beleidsintensiveringsmiddelen van de Sociale Agenda zoals gekoppeld aan het Uitvoeringskader¹³, zijnde € 19.075.000.

	Begroot (Uitvoerings- kader 2020)	Besteed & verplicht	Gereserveerd ¹⁴	Restant
Lijn 1 Opgroeien en ontplooiën	6.266.668	2.903.132	2.590.950	772.586
Lijn 2 Kans op ontwikkeling en werk	3.366.668	902.599	1.607.500	856.569
Lijn 3 Vitaal meedoen	2.166.664	2.958.218	807.000	-1.598.554
Lijn 4 Vitale gemeenschappen	4.575.000	2.063.679	915.417	1.595.904
Amendement 52 onderdeel Laaggeletterdheid	1.200.000		809.198	390.802
Amendement 52 onderdeel Armoede	1.500.000	404.292	410.000	685.708
Motie 2697 toegankelijkheid zorg ¹⁵		11.000		164.000
TOTAAL 2020 T/M 2023	19.075.000	9.242.920	7.140.065	2.867.015

Het totale restant van € 2,9 mln. laat zien dat we hard aan de slag zijn met het Uitvoeringskader. Voor lijn 3 is een tekort te zien van € 1,6 mln. wat veroorzaakt wordt door verschillende zaken. Allereerst is de begroting zoals opgesteld t.b.v. het Uitvoeringskader een inschatting. We zijn afhankelijk van de initiatieven die zich aandienen. Voor lijn 3 hebben zich meer (of financieel grotere) initiatieven gemeld dan vooraf ingeschat. Denk hierbij aan de Maastricht Studie (€ 750.000). Daarbij is lijn 3 tevens de actielijn waar enkele corona gerelateerde initiatieven aan zijn gelinkt. Denk dan bijvoorbeeld aan het Corona Onderzoek Limburg waar wij € 200.000 aan hebben bijgedragen¹⁶ of onze bijdrage aan Deedmob (€ 37.800). Binnen de actielijnen is het mogelijk om te schuiven met middelen zolang de afgesproken resultaten/doelen behaald worden, cf. aangegeven in het Uitvoeringskader. De restanten uit lijn 1,2, en 4, rekening houdende met al vastgelegde verplichtingen alsook de reserveringen waarover nog besluitvorming moet plaatsvinden, zijn op dit moment van dusdanige grootte dat deze het tekort op lijn 3 kunnen opvangen. Uiteraard houden we dit nauwlettend in het oog.

Verder zijn er nog middelen beschikbaar vanuit de vorige college periode, namelijk:

- Restant Uitvoeringsprogramma SAL 2016-2019 € 250.000
- Scholingsplan Limburg Positief € 108.308

De restant middelen van het vorige uitvoeringsprogramma zijn gereserveerd voor de burgerbegroting van de gemeente Maastricht à € 150.000 en het Thoeshoes Maasbree à € 100.000.

¹³ De sociale basisinfrastructuur wordt vanuit de reguliere begrotingsmiddelen gefinancierd en wordt derhalve niet meegenomen in dit overzicht.

¹⁴ Dit betreft reserveringen (zowel hard als zacht) waar nog besluitvorming over moet plaatsvinden.

¹⁵ In de eerste afwijkingenrapportage 2021 is €175.000 vanuit motie 2697 'toegankelijkheid zorg' toegevoegd aan budget van de Sociale Agenda.

¹⁶ Zie mededeling portefeuillehouder van 19 oktober 2020, kenmerk: 2020/42631.

5. Kennisdeling

Kennis delen we door middel van ons netwerk en door middel van onze online platforms. Kennisdeling door middel van ons netwerk zien we bijvoorbeeld terug bij de integrale wijkenaanpak waar linken worden gelegd tussen Vastenavondkamp en Vreedzame wijk Malberg. Maar ook bijvoorbeeld bij de Gezonde Basisschool van de Toekomst waar onderdeel van het plan van aanpak is dat er een Stichting wordt opgezet die voorziet in kennisdeling en begeleiding waardoor scholen beter in staat zijn om het concept te implementeren en te verduurzamen.

Tevens zetten we ons in om de Limburger te inspireren en te verbinden met hetgeen zich in de eigen buurt afspeelt. We ondersteunen daartoe drie kennisplatforms: WijZijnLimburg, KiekLimburg en WijZijnVrijwilligers. Daarbij fungeert de website van WijZijnLimburg als het gemeenschappelijke platform waar ook KIEK Limburg, WijZijnVrijwilligers en de Parelkaart op te vinden zijn.

Wij Zijn Limburg¹⁷ is een multimediaal platform waarop mensen elkaar kunnen ontmoeten en inspireren, waarop de burger sneller en makkelijker informatie kan vinden over projecten en initiatieven in de buurt en tevens zich aan kan melden als vrijwilliger. Met uiteindelijk als doel een vitale Limburgse samenleving waarin iedereen mee kan doen. Het gezamenlijke platform is versneld gelanceerd in september 2020 om negatieve gevolgen van de corona-crisis om te buigen en juist de kracht van o.a. het verenigingsleven en buurtinitiatieven te laten zien d.m.v. films en de Parelkaart. Een eerste serie films over diverse Limburgse verenigingen is reeds uitgezonden. Projecten en inspirerende verhalen van Limburgers zijn getoond, waarbij deze verenigingen steun konden krijgen bij hun vragen om Limburg mooier, sterker, leuker en gezonder te maken. Het platform is inmiddels verduurzaamd en ondergebracht bij de stichting WijZijnLimburg.

KIEK Limburg¹⁸ richt zich op het zichtbaar en vindbaar maken van initiatieven in Limburg. Het is een online zoekmachine die zich onderscheidt van bijvoorbeeld Google omdat zij geen commercieel belang laat meewegen bij de zoekresultaten. KIEK Limburg is nog in ontwikkeling om de bèta-versie naar een alpha-versie te verbeteren. Daarvoor is o.a. de hulp van HBO-studenten marketing en communicatie ingeroepen.

Met het platform WijZijnVrijwilligers¹⁹ worden mensen gestimuleerd om vrijwilligerswerk te doen. Het doel is dat er één platform ontstaat waar vrijwilligers en organisaties elkaar vinden en gelegenheid bieden tot het ontplooiën en aanbieden van activiteiten die bij vrijwilligerswerk horen. De website maakt daarvoor gebruik van innovatieve technieken en ideeën van het social tech bedrijf Deedmob. Provincie Limburg, Burgerkracht en Deedmob werken samen om het platform meer bekendheid te geven bij o.a. gemeenten, maatschappelijke organisaties en andere partners.

¹⁷ www.WijZijnLimburg.com

¹⁸ [Kiek Limburg](http://KiekLimburg) (kiekl limburg.nl)

¹⁹ Wij-zijn-vrijwilligers.nl